

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

RAPORT SAMOOCENY

kierunek studiów: etnologia

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:
UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
UL. WIENIAWSKIEGO 1
61-712 POZNAŃ

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **ETNOLOGIA**

poziomy studiów: **STUDIA PIERWSZEGO i DRUGIEGO STOPNIA**

forma studiów: **STUDIA STACJONARNE**

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹:

Poziom studiów	Nazwa obszaru	Nazwa dziedziny nauki	Dyscyplina naukowa
studia I stopnia	obszar nauk humanistycznych	nauki humanistyczne	etnologia
studia II stopnia	obszar nauk humanistycznych	nauki humanistyczne	etnologia

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko

Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja
pełniona w uczelni

dr hab. prof. UAM, z-ca Dyrektora IEiAK ds. naukowych

dr, z-ca Dyrektora IEiAK ds. studenckich (od 2016)

dr hab. z-ca Dyrektora IEiAK ds. studenckich (2012-2016),
członkini Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości
Kształcenia (od 2016)

¹ Na mocy rozporządzenia MNiSW z dnia 20 września 2018 ws. dziedzin nauki i dyscyplin naukowych (Dz. U. 2018 poz. 1818) **etnologia** straciła status samodzielnej dyscypliny naukowej i została włączona do nowoutworzonej dyscypliny „nauki o kulturze i religii”. Na UAM procedury związane z przyporządkowaniem kierunków studiów do dyscyplin naukowych określa Zarządzenie Rektora UAM Nr 289/2018/2019 z dnia 5 marca 2019 r.

Spis treści

<u>Efekty uczenia się na studiach I i II stopnia na kierunku etnologia</u>	4
<u>Prezentacja uczelni i jednostki</u>	9
<u>Część I. Samoocena w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów etnologia</u>	10
1. <u>Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się</u>	10
1.1. <u>Charakterystyka koncepcji kształcenia na kierunku etnologia</u>	10
1.2. <u>Związek kształcenia z działalnością naukową</u>	11
1.3. <u>Osiągnięcia naukowe IEiAK</u>	14
1.4. <u>Kierunkowe efekty kształcenia i ich związek koncepcją studiów oraz standardami kształcenia</u>	15
2. <u>Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się</u>	19
2.1. <u>Treści kształcenia i programy studiów</u>	19
2.1.1. <u>Studia licencjackie</u>	19
2.1.2. <u>Studia magisterskie</u>	20
2.1.3. <u>Kształcenie językowe</u>	20
2.2. <u>Metody kształcenia</u>	21
2.3. <u>Harmonogram zajęć i plany studiów</u>	23
2.3. <u>Program i organizacja praktyk</u>	23
3. <u>Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</u>	26
3.1. <u>Rekrutacja</u>	26
3.2. <u>Zasady dyplomowania</u>	26
3.3. <u>Monitorowanie postępów studentów</u>	27
3.4. <u>Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się</u>	28
4. <u>Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry</u>	30
4.1. <u>Liczba, dorobek naukowy oraz kwalifikacje kadry dydaktycznej</u>	30
4.2. <u>Obsada zajęć dydaktycznych</u>	30
4.3. <u>Rozwój i doskonalenie kadry</u>	31
5. <u>Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie</u>	32
5.1. <u>Infrastruktura dydaktyczna i naukowa</u>	32
5.1.1. <u>Infrastruktura dydaktyczna</u>	32
5.1.2. <u>Infrastruktura naukowa</u>	33
5.2. <u>Zasoby biblioteczne</u>	33
6. <u>Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku</u>	35

6.1. Zespół Partnerów Strategicznych.....	35
6.2. Cele współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym	35
6.3. Dotychczasowe efekty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.....	35
7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
7.1. Program CREOLE	37
7.2. AMU-PIE	37
7.3. Program ERASMUS	37
7.4. Międzynarodowe konferencje i seminaria	38
7.5. Inne formy umiędzynarodowienia procesu kształcenia	38
7.6. Lektoraty	38
8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	39
8.1. Formy wsparcia i opieki nad studentami	39
8.2. Monitorowanie systemu wsparcia i opieki	39
8.3. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami.....	40
8.4. Formy wspierania studentów w IEiAK	41
9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.....	42
10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
10.1. Nadzór nad kierunkiem studiów	43
10.2. Projektowanie, zmiany i zatwierdzanie programów studiów.....	43
10.3. Bieżące monitorowanie programów studiów	43
10.4. Ocena osiągania efektów uczenia się	44
10.5. Wpływ interesariuszy w doskonaleniu programów studiów.....	44
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów.....	46
Część III. Załączniki	47
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	47
Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku.....	47
Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny.....	47
Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).	47
Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	49
Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych.....	50

EFEKTY UCZENIA SIĘ NA STUDIACH I I II STOPNIA NA KIERUNKU ETNOLOGIA

Załącznik nr 3 do uchwały nr 340/2011/2012
Senatu UAM z dnia 25 czerwca 2012 r.

A. Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia Profil kształcenia: ogólnoakademicki Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: licencjat

1. Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia z uzasadnieniem

Etnologia jako nauka o człowieku i jego kulturze sytuuje się w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych. Kultura jest w etnologii rozumiana wieloaspektowo jako sposób życia, droga ekspresji twórczej i odtwarzania społecznego, ujmowana jest w perspektywie porównawczej, holistycznej i przy wykorzystaniu jakościowych metod badawczych. Ze względu na swoją specyfikę, tj. szerokie ujęcie człowieka i jego kultury niektóre przedmioty nauczane w ramach etnologii/antropologii kulturowej mogą realizować także wybrane efekty kształcenia z obszaru nauk społecznych.

Studia pierwszego stopnia na kierunku etnologia dają absolwentom ogólne wykształcenie humanistyczne oraz podstawową wiedzę na temat zjawisk kulturowych, organizacji i funkcjonowania kultury, znaczenia jej poszczególnych elementów i historycznej zmienności form oraz etnokulturowej różnorodności świata. Studia przygotowują do pracy zawodowej w instytucjach kulturalnych (w tym w muzeach), oświatowych, turystycznych, mediach i oraz wszędzie tam, gdzie prowadzone są badania opinii społecznej (reklama, marketing), i gdzie potrzebna jest umiejętność kontaktu z innymi ludźmi (samorządy lokalne i społeczności lokalne, pogranicza kulturowe, praca z uchodźcami, imigrantami). Jednak w związku z tym, że zdecydowana większość instytucji zatrudniających etnologów w Polsce (podobnie jak w krajach Unii Europejskiej i poza jej granicami) wymaga wykształcenia na poziomie magisterskim, absolwent studiów licencjackich z etnologii powinien traktować to wykształcenie albo jako pierwszy stopień wyższej edukacji, albo jako studia uzupełniające wykształcenie zdobyte na innym kierunku studiów magisterskich.

2. Efekty kształcenia dla I stopnia

Symbol	Efekty kształcenia dla kierunku studiów ETNOLOGIA Po ukończeniu studiów I stopnia na kierunku studiów ETNOLOGIA absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze/obszarach kształcenia w zakresie nauk HUMANISTYCZNYCH
	WIEDZA	
E_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu etnologii/antropologii kulturowej w systemie nauk humanistycznych oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H1A_W01
E_W02	zna podstawową terminologię etnologii/antropologii kulturowej	H1A_W02
E_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	H1A_W03
E_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu poszczególnych dziedzin etnologii/antropologii kulturowej	H1A_W04
E_W05	ma podstawową wiedzę o powiązaniach etnologii/antropologii kulturowej z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych i	H1A_W05

	społecznych oraz obszarów pokrewnych	
E_W06	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie etnologii/antropologii kulturowej i dyscyplin pokrewnych	H1A_W06
E_W07	zna i rozumie podstawowe dla etnologii/antropologii kulturowej metody analizy i interpretacji różnych wytworów oraz dziedzin kultury	H1A_W07
E_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H1A_W08
E_W09	ma świadomość kompleksowej natury języka, kultury i społeczeństwa oraz ich złożoności i historycznej zmienności	H1A_W09
E_W010	ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu społeczno-kulturowym	H1A_W10
	UMIEJĘTNOŚCI	
E_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów ich pozyskania	H1A_U01
E_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej	H1A_U02
E_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
E_U04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla etnologii/antropologii kulturowej	H1A_U04
E_U05	potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów i dziedzin kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem metod stosowanych w etnologii/antropologii kulturowej	H1A_U05
E_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków	H1A_U06
E_U07	potrafi wykorzystywać różne kanały i techniki komunikacyjne w kontaktach ze specjalistami w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych	H1A_U07
E_U08	posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	H1A_U08
E_U09	posiada umiejętność przygotowania różnego rodzaju wystąpień dotyczących zagadnień będących przedmiotem zainteresowania etnologii/antropologii kulturowej	H1A_U09
E_U10	ma umiejętności językowe w zakresie etnologii/antropologii kulturowej zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
E_K01	rozumie potrzebę uczenia się i poznawania zróżnicowania kulturowego świata (przez całe życie)	H1A_K01
E_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie	H1A_K02
E_K03	potrafi odpowiednio zaplanować i wypełniać powierzone zadania	H1A_K03
E_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu etnologa/ antropologa kulturowego	H1A_K04

E_K05	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
E_K06	uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym	H1A_K06
E_K07	ma świadomość pluralizmu kulturowego, religijnego i aksjologicznego	H1A_K07
E_K08	wykazuje postawę tolerancji i zrozumienia wobec innych kultur	H1A_K08
E_K09	potrafi nawiązywać kontakty interpersonalne z przedstawicielami różnych grup społecznych, etnicznych, religijnych	H1A_K09
E_K10	śledzi i identyfikuje najważniejsze problemy moralne, polityczne i społeczne współczesności	H1A_K10

B. Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: magister

- Umieszczenie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia z uzasadnieniem
 Etnologia jako nauka o człowieku i jego kulturze sytuuje się w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych. Kultura jest w etnologii rozumiana wieloaspektowo jako sposób życia, droga ekspresji twórczej i odtwarzania społecznego, ujmowana jest w perspektywie porównawczej, holistycznej i przy wykorzystaniu jakościowych metod badawczych. Ze względu na swoją specyfikę, tj. szerokie ujęcie człowieka i jego kultury niektóre przedmioty nauczane w ramach etnologii mogą realizować także wybrane efekty kształcenia z obszaru nauk społecznych. Studia drugiego stopnia na kierunku etnologia dostarczają zaawansowanej wiedzy z zakresu przedmiotów podstawowych, kierunkowych oraz specjalistycznych objętych programem studiów. Absolwent tych studiów nabywa wysokich kompetencji w zakresie nauk humanistycznych, dysponuje pogłębioną znajomością etnologii, w tym dobrą orientacją na temat teorii kultury, głównych nurtów antropologicznej analizy oraz antropologicznych interpretacji współczesnych procesów i form społeczno-kulturowej rzeczywistości. Studia drugiego stopnia z zakresu etnologii przygotowują do pracy zawodowej w instytucjach kulturalnych (w tym muzealnych) i oświatowych, turystycznych, informacyjnych (media) oraz wszędzie tam, gdzie prowadzone są badania opinii społecznej (reklama, marketing, public relations). Absolwenci przygotowani są do pracy w tych instytucjach i urzędach, gdzie niezbędne jest łączenie umiejętności kontaktu z ludźmi z kompetencjami specjalisty do spraw społecznych i kulturowych (administracja, samorządy lokalne, organizacje pozarządowe, agendy pomocowe itp.) oraz tam, gdzie wykorzystana być może analityczna umiejętność interpretowania zjawisk społeczno-kulturowych w formie antropologicznych ekspertyz. Wyróżniający się absolwenci są przygotowani do podjęcia pracy badawczej w instytucjach naukowych i/lub kontynuacji edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

2. Efekty kształcenia

Symbol	Efekty kształcenia dla kierunku studiów ETNOLOGIA Po ukończeniu studiów II stopnia na kierunku studiów ETNOLOGIA absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze/obszarach kształcenia w zakresie nauk HUMANISTYCZNYCH

	WIEDZA	
E_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej etnologii/antropologii kulturowej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	H2A_W01
E_W02	zna specjalistyczną terminologię etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych	H2A_W02
E_W03	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	H2A_W03
E_W04	ma systematyczną i pogłębioną wiedzę z zakresu antropologicznej interpretacji zjawisk kulturowych	H2A_W04
E_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach etnologii/antropologii kulturowej z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych oraz pokrewnymi dziedzinami nauki umożliwiającą integrowanie perspektyw badawczych z kilku dyscyplin naukowych	H2A_W05
E_W06	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obejmującą wybrane obszary etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych	H2A_W06
E_W07	zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania charakterystyczne dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych	H2A_W07
E_W08	ma niezbędną wiedzę do rozwiązywania problemów społecznych i kulturowych oraz zorientowaną na zastosowania praktyczne w różnych dziedzinach działalności – np. w administracji, samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych, agendach pomocowych, mediach	H2A_W08
E_W09	ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze zjawisk kulturowych, społecznych i językowych oraz ich uwarunkowaniach i historycznej zmienności	H2A_W09
E_W010	ma zaawansowaną wiedzę na temat najważniejszych problemów społeczno-kulturowych współczesnego świata oraz jego instytucji kulturowych	H2A_W10
	UMIĘJĘTNOŚCI	
E_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów interpretacji oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
E_U02	posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na samodzielne rozwiązywanie złożonych problemów badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej	H2A_U02
E_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować niezależne działania zmierzające do rozwijania swoich zdolności i zainteresowań	H2A_U03
E_U04	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i społecznych oraz jej zastosowania w sytuacjach związanych z profesją etnologa/antropologa kulturowego	H2A_U04
E_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów i dziedzin kultury, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające najnowsze trendy w etnologii/antropologii kulturowej oraz nowe osiągnięcia humanistyki	H2A_U05

E_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań	H2A_U06
E_U07	potrafi wykorzystywać różne kanały i techniki komunikacyjne w kontaktach ze specjalistami w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych, a także popularyzować wiedzę o etnologii/antropologii kulturowej, dziedzictwie kulturowym oraz wytworach kultury i jej instytucjach	H2A_U07
E_U08	posiada biegłą umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	H2A_U08
E_U09	posiada biegłą umiejętność przygotowania różnego rodzaju wystąpień dotyczących zagadnień będących przedmiotem zainteresowania etnologii/antropologii kulturowej lub w obszarze leżącym na pograniczu różnych dyscyplin naukowych	H2A_U09
E_U10	ma umiejętności językowe w zakresie etnologii/antropologii kulturowej zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
E_K01	rozumie potrzebę rozwijania własnych zainteresowań i kompetencji	H2A_K01
E_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, organizować i koordynować działania zespołowe, jest przygotowany do pełnienia różnych ról	H2A_K02
E_K03	potrafi określić priorytety służące realizacji określonego celu badawczego/ zadania	H2A_K03
E_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu etnologa/ antropologa kulturowego	H2A_K04
E_K05	ma świadomość odpowiedzialności za ochronę dziedzictwa kulturowego oraz edukacji w tym zakresie	H2A_K05
E_K06	czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym	H2A_K06
E_K07	ma świadomość złożoności zjawisk kulturowych, organizacji i funkcjonowania kultury, znaczenia jej poszczególnych elementów i historycznej zmienności form oraz etnokulturowej różnorodności świata	H2A_K07
E_K08	wykazuje postawę tolerancji i zrozumienia wobec innych kultur, aktywnie angażuje się w działania na ich rzecz	H2A_K08
E_K09	potrafi nawiązywać kontakty interpersonalne z przedstawicielami różnych grup społecznych, etnicznych, religijnych, jest rzecznikiem dialogu międzykulturowego	H2A_K09
E_K10	śledzi i identyfikuje najważniejsze problemy moralne, polityczne i społeczne współczesnego świata	H2A_K10

PREZENTACJA UCZELNI I JEDNOSTKI

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM), który w 2019 roku obchodzi jubileusz 100-lecia istnienia, jest jednym z największych i najlepszych ośrodków akademickich w Polsce. Na renomę uczelni wpływa tradycja sięgająca początków XVI wieku, wybitne osiągnięcia naukowe kadry akademickiej, atrakcyjny program kształcenia studentów, ścisła współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz doskonała baza lokalowa.

UAM zatrudnia 2974 nauczycieli akademickich oraz 2252 osoby niebędące nauczycielami. Na 89 kierunkach i 246 specjalnościach studiuje blisko 35 tys. studentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Na studiach doktoranckich kształci się ponad 1300 doktorantów, funkcjonują także liczne studia podyplomowe i kursy dokształcające.

UAM tworzy piętnaście wydziałów. Jednym z nich jest Wydział Historyczny (zał. 1976) składający się z sześciu jednostek: Instytutu Historii, Instytutu Archeologii, Instytutu Wschodniego, Instytutu Muzykologii, Instytutu Historii Sztuki oraz Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej (IEiAK) – najstarszego uniwersyteckiego ośrodka etnologicznego w Polsce (zał. 1919).

W IEiAK UAM realizowane jest kształcenia na kierunku etnologia na stacjonarnych studiach licencjackich (I stopnia) i magisterskich (II stopnia). W Instytucie, aktualnie zatrudniającym 22 nauczycieli akademickich, 1 jednego pracownika naukowo-technicznego oraz jednego pracownika administracji, funkcjonują 4 zakłady:

Zakład Studiów nad Kulturą Współczesną

Zakład Studiów Pozaeuropejskich

Zakład Etnologii Polski i Studiów Regionalnych

Zakład Studiów Europejskich i Krytyki Kulturowej

W bieżącej kadencji (od 2016) Dyrektorem IEiAK jest _____, a jego zastępcami _____ (ds. naukowych) oraz _____ (ds. dydaktycznych).

W ciągu stu lat studia etnologiczne na Uniwersytecie w Poznaniu ukończyło ponad 1600 absolwentów, wypromowano 165 doktorów i przeprowadzono 52 przewody habilitacyjne.

CZĘŚĆ I. SAMOOCENA W ZAKRESIE SPEŁNIANIA SZCZEGÓŁOWYCH KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ NA KIERUNKU STUDIÓW ETNOLOGIA

1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Charakterystyka koncepcji kształcenia na kierunku etnologia

Koncepcja kształcenia na studiach licencjackich (SL) i magisterskich (SM) na kierunku etnologia – w tym na magisterskiej specjalności anglojęzycznej – jest ściśle powiązana z misją i głównymi celami strategicznymi UAM, którymi są prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie, kształcenie we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz rozwijanie społecznej odpowiedzialności. Koncepcja ta odpowiada celom polityki jakości kształcenia na Wydziale Historycznym UAM (zob. Załącznik I/1-2). Do najważniejszych zadań w zakresie dydaktyki należy przekazanie studentom wiedzy o człowieku jako istocie społecznej tworzącej i posługującej się kulturą w jej zróżnicowanych formach przestrzennych i czasowych, za których wielością kryją się uniwersalne cechy człowieka.

Program studiów I stopnia jest adresowany do wszystkich, którzy chcą studiować, postrzegając studia jako klucz do osobistego rozwoju i do sukcesu zawodowego. Opracowano go z myślą o tym, by wraz z podstawową wiedzą o kulturze i społeczeństwie przekazać studentom uniwersalne wartości ogólnohumanistyczne, świadomość pluralizmu kulturowego współczesnego świata oraz postawę tolerancji i szacunku wobec odmiennych ras, kultur, religii i społeczeństw. Prócz tego studia te rozwijają umiejętności i kompetencje pozwalające na krytyczną analizę zjawisk społeczno-kulturowych, pracę zespołową oraz przygotowują absolwentów do kolejnego etapu edukacji (studia II stopnia) lub podjęcia pracy zawodowej, zwłaszcza w instytucjach kulturalnych (w tym w muzeach), oświatowych, turystycznych, mediach oraz wszędzie tam, gdzie prowadzone są badania opinii społecznej (reklama, marketing) i wymagana jest umiejętność kontaktu z innymi ludźmi (samorządy lokalne, pogranicza kulturowe, praca z uchodźcami, imigrantami, mniejszościami, społecznościami lokalnymi itp.).

W programie studiów II stopnia, adresowanych zarówno do absolwentów studiów etnologicznych I stopnia, jak i innych kierunków humanistycznych i społecznych, nacisk położony jest na jedność nauki i kształcenia – treści kształcenia są ściśle powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników IEiAK, dzięki czemu studenci mają dostęp do pogłębionej wiedzy specjalistycznej, zyskują możliwość udziału w projektach badawczych (zob. punkt 1.2. Tabela 1) oraz są przygotowani do rozwoju kariery naukowej (studia III stopnia). Nabywają także umiejętności i kompetencje niezbędne do skutecznego funkcjonowania na konkurencyjnym rynku pracy. Koncepcje kształcenia na studiach I i II stopnia odzwierciedlają sylwetki absolwentów.

Na II stopniu studiów od 2017 roku oferowana jest **anglojęzyczna specjalność Cultural Differences and Transnational Processes** (CREOLE – Joint Master Program in Anthropology), realizowana we współpracy z instytutami antropologicznymi z zagranicy: Austrii, Hiszpanii, Francji, Irlandii, Słowenii i Szwajcarii (zob. punkt 1.3, 7.1; Załącznik I/5). Program skupia się na zmianach zachodzących w postsocjalistycznych państwach Środkowej i Wschodniej Europy i skierowany jest szczególnie do absolwentów humanistycznych i społecznych studiów licencjackich, którzy interesują się sytuacją w tych regionach. Głównym celem CREOLE jest kształcenie w zakresie samodzielnego prowadzenia badań etnograficznych, rozwijania krytycznej refleksji nad aktualnymi problemami społecznymi i wpływania na zmianę poprzez akademickie badania i publiczne zaangażowanie. Podczas studiów studenci poznają zaawansowane techniki i pogłębiają umiejętności badawcze, m.in. dzięki treningowi z zakresu mediów wizualnych, przydatne zwłaszcza w studiach nad migracjami, populizmem, medycyną, wzrostem gospodarczym, środowiskiem czy energią. Rozwijają także umiejętności rozwiązywania problemów i przedstawiania praktycznych rekomendacji dla organizacji i instytucji. Studia magisterskie CREOLE przygotowują zarówno do dalszych studiów doktoranckich, jak również do pracy w

sferze publicznej i edukacji, w dziennikarstwie, mediach oraz biznesie, a także dostarczają wiedzy i umiejętności pomagających radzić sobie ze złożonymi problemami współczesnego świata oraz dostrzegać liczne możliwości, które ten świat równocześnie przed nami otwiera. To jedyne anglojęzyczne studia w zakresie etnologii i antropologii kulturowej i społecznej w Polsce.

1.2. Związek kształcenia z działalnością naukową

IEiAK dokłada wszelkich starań, by treści kształcenia były jak najściślej zintegrowane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników jednostki (zob. Tabela 1). Zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie etnologia, do której przyporządkowany był dotąd kierunek studiów, zajmują w programie studiów I stopnia ponad 86%, a II stopnia – 88% (w przypadku specjalności CREOLE jest to 100%).

Tabela 1. Przykłady udziału studentów w projektach badawczych prowadzonych przez pracowników IEiAK

PROJEKT: <i>Ostrów Tumski w Poznaniu: negocjowanie dyskursów</i> Prowadzący: Liczba studentów: 27. Czas realizacji: semestr zimowy 2014/2015 Udział studentów polegał na prowadzeniu obserwacji terenowych w okolicach Ostrowa Tumskiego oraz podejmowaniu prób przeprowadzenia własnych badań etnograficznych na wybrane przez siebie (i uzgodnione z prowadzącym) tematy. Studenci dobierali metody odpowiednie do swoich tematów badawczych, m.in. rozmowy nieformalne, wywiady, dokumentacja fotograficzna, kwerendy biblioteczne i analiza źródeł internetowych. Zaliczenie polegało na wykonaniu opracowania końcowego w postaci raportu badawczego, lub eseju, bądź w formie reportażu lub reportażu fotograficznego. Wybrane opracowania (11 esejów) zostały opublikowane w formie recenzowanej zbiorowej pracy naukowej pt. <i>Jądro polskości. Ostrów Tumski w Poznaniu w esejach studentów IEiAK</i> pod redakcją trójki uczestników projektu: Wojciecha Cendrowskiego, Michaliny Januszewskiej oraz Anny Pośpiesznej (Poznań, Instytut Historii UAM 2018). Projekt przeprowadzony w ramach zajęć laboratoryjnych pt. <i>Ostrów Tumski w Poznaniu: negocjowanie dyskursów</i>.
PROJEKT: <i>Ruchome modernizacje. Wpływ autostrady A2 na lokalne krajobrazy kulturowe</i> (gran NCN OPUS 218958, Prowadząca: Liczba studentów: 12 Czas realizacji: wrzesień 2014 Projekt w ramach zajęć fakultatywnych <i>Ruchome modernizacje: badania pilotażowe</i>. Udział studentów polegał na realizacji wywiadów, prowadzeniu obserwacji, dokumentacji fotograficznej i fieldrecordingowej.
PROJEKT: <i>(Od)zyskiwanie pamięci migracyjnej</i> Prowadząca: Liczba studentów: 12 + 2 doktorantki Czas realizacji: semestr letni 2016/2017 Udział studentów polegał na przeprowadzeniu kwerend bibliotecznych i internetowych dotyczących terenu badań oraz na przeprowadzeniu etnograficznych badań terenowych (w wioskach na ziemi dobrzyńskiej, z których pochodzili emigranci do Ameryk z końca XIX wieku i w których pozostawili swoje domy i rodziny, w poszukiwaniu indywidualnej, zbiorowej i instytucjonalnej pamięci o tych masowych, zamorskich migracjach): obserwacji, rozmów etnograficznych, wywiadów eksperckich i biograficznych w oparciu o dyspozycje badawcze, podążaniu za bohaterami, historiami czy przedmiotami, pozyskiwaniu i digitalizacji dokumentów (zdjęć, listów, pamiątek), prowadzeniu dzienników terenowych (w tym fanpage'u: https://www.facebook.com/pg/OdzyskiwaniePamieci/about/?ref=page_internal, który uzyskał ponad tysiąc odbiorców). Studenci wcielili się w rolę spóźnionych o 125 lat listonoszy, którzy wyruszyli do wiosek pochodzenia emigrantów w poszukiwaniu potomków adresatów słanych przez nich listów, zatrzymanych przez carską cenzurę; punktem wyjścia dla tego projektu były zajęcia „Narracje migrantów” z 2012 roku, na których studenci zapoznawali się z niedostarczoną korespondencją zgromadzoną w zbiorze <i>Listy emigrantów z Brazylii i Stanów Zjednoczonych. 1890-1891</i> w opracowaniu Witolda Kuli, Niny Assorodobraj-Kuli i Marcina Kuli. Rezultatem projektu była książka <i>Wszyscy jesteśmy migrantami. (Od)zyskiwanie pamięci migracyjnej</i>, red. N. Bloch, Poznań: Centrum Kultury ZAMEK we współpracy z IEiAK UAM oraz Centrum Badań Migracyjnych UAM 2016, do której studenci napisali 13 tekstów. Projekt nagrodzony nagrodą „Badanie antropologiczne roku” Sekcji Antropologii Społecznej Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, m.in. za aspekt dydaktyczny. W uzasadnieniu napisano: Świetnym pomysłem było zaangażowanie do projektu studentów, przedstawicieli społeczności lokalnych, „zwykłych ludzi” (...) Pozwolił także studentom i doktorantom poznać i rozwijać swoje umiejętności badawcze. Edukacyjny element wbudowany jest zresztą z definicji w cały projekt – na etapie przygotowania do badań terenowych, ich realizacji i upowszechniania wiedzy o nich – i to nie tylko w postaci książki, ale także wystawy, która zobrazowała rezultaty badań.

Studenci-badacze zostali też bohaterami reportażu autorstwa Violetty Szostak opublikowanego w <i>Dużym Formacie</i>, a redaktor naczelny Włodzimierz Nowak przeprowadził dla nich krótki kurs pisania reportażowego. Prócz tego z udziałem studentów zorganizowano spotkanie w Centrum Kultury „Zamek” pt. „Spóźnieni o 125 lat listonosze”, zamykające cykl wydarzeń towarzyszących wystawie „Wszyscy jesteśmy migrantami”.   PROJEKT: <i>Emotional Landscapes – Borderland Memories</i> (projekt audiowizualny (Canada Council for the Arts) przy współpracy)   Prowadząca: Liczba studentów: 10 studentów IEiAK oraz studenci Katedry Etnografii UW. I Instytut sociologicznych studiów UK w Pradze   Czas realizacji: maj 2018, Ludwikowice Kłodzkie, Wrocław   Udział studentów polegał na zaprojektowaniu, realizacji i opracowaniu indywidualnych mini-projektów badawczych związanych z głównym tematem badań.
PROJEKT: <i>Spoleczno-kulturowa identyfikacja cudzoziemców</i>, grant NCBR   Prowadzący: Liczba studentów: 5 (studenci III stopnia)   Czas realizacji: 2013-2016   Zakres działań: prowadzenie kwerend źródłowych, opracowywanie projektów i jednostek edukacyjnych do programu IMC (Interaktywna Mapa Cudzoziemców), opracowywanie baz danych (akty prawne i strony internetowe), kodowanie i wprowadzanie danych do systemu elektronicznego, badania i pobyty studyjne w terenie (instytucje zrzeszające imigrantów), wystąpienia konferencyjne/warsztatowe i seminaryjne. Udział w projekcie (pobyty studyjne) w ramach zajęć Laboratorium metodyczne.
PROJEKT: <i>Muradyny, Żandary, Siwki, Podkoziółek, Bery, Cymper – żywa tradycja w Wielkopolsce</i>,   Prowadzący: Liczba studentów: 13 studentów i 2 doktorantki   Czas realizacji: od 2018 roku   Projekt realizowany przez Narodowe Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie (grant MKiDN), w którym IEiAK UAM jest partnerem merytorycznym. W ramach projektu studenci wykonywali dokumentację fotograficzną, opis wydarzeń, prowadzili i opracowywali wywiady, archiwizowali materiały. Jedna studentka (Lia Dostlieva) i 2 doktorantki () są autorkami tekstów zamieszczonymi w publikacji podsumowującej pierwszy rok badań (recenzowana monografia zbiorowa). Udział w projekcie w ramach zajęć <i>Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego</i> w roku akademickim 2017/2018.
PROJEKT: <i>„Twórcy - wytwórcy - przetwórcy. Wokół problematyki wzornictwa regionalnego”</i>   Prowadząca: Liczba studentów: 3   Czas realizacji: 2018   Projekt realizowany przez Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej, finansowany w ramach grantu przyznanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, program Kultura ludowa i tradycyjna, w którym IEiAK UAM był partnerem merytorycznym. Studentki wykonywały dokumentację fotograficzną oraz przygotowały sprawozdania z wydarzenia, które ukazały się drukiem w czasopiśmie „Dziedzictwo kulturowe wsi” oraz „Twórczość ludowa”. Strona internetowa projektu: https://www.muzeumwkaliszu.pl/o-cepeli-i-rekodziele-artystycznym.html. Udział w projekcie fakultatywny w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
PROJEKT: <i>Współczesny krajobraz kulturowy Biskupizny</i>   Prowadząca: Liczba studentów: 5 i 1 doktorantka   Czas realizacji: 2016   Projekt realizowany na zlecenie Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji im. Jana z Domachowa Bzdęgi w Krobi oraz Burmistrza Miasta i Gminy Krobica. Studenci przeprowadzali wywiady kwestionariuszowe, prowadzili dokumentację fotograficzną, transkrybowali wywiady i archiwizowali materiał, przygotowywali raport z badań terenowych. Wyniki zaprezentowali na konferencji, 2 z nich przygotowała teksty, które ukazały się w recenzowanej monografii zbiorowej. Strona internetowa projektu: http://biskupizna2016.blogspot.com/. Badania w ramach praktyk terenowych. Praca licencjacka: , Spór o ziemię na Biskupiznie, promotorka dr , recenzentka , data obrony 10 lipca 2018 r.

W ośrodku poznańskim obszarami badań, potwierdzonymi wieloma publikacjami, grantami oraz wystąpieniami na krajowych i międzynarodowych konferencjach, są zwłaszcza: studia regionalne, migracyjne i etniczne, badania z zakresu antropologii medycznej, polityczno-ekonomicznej i wizualnej, a także kultury współczesnej (zob. Załącznik I/3). Tematy te znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w procesie kształcenia, zwłaszcza w oferowanych na obu poziomach studiów modułach zajęć do wyboru.

Tabela 2. Przykłady wykorzystania wyników badań naukowych w programie studiów (w roku akademickim 2018/2019)

1.	Temat badawczy: Transformacje kulturowe społeczeństw środkowoeuropejskich Cel badań: analiza i interpretacja zmian doświadczanych przez społeczeństwa postsocjalistyczne w Europie Środkowej w wyniku ekspansji neoliberalnej wersji kapitalizmu oraz transformacji politycznych i społeczno-kulturowych Dedykowane zajęcia, poziom studiów i forma zajęć: • <i>Antropologia neoliberalnego postsocjalizmu (SL/K);</i> • <i>Society and Culture in Postcommunist Poland (SM/W);</i> • <i>Nations and Nationalism in Europe (SM/K)</i>
2.	Temat badawczy: Migracje w kontekście europejskim Cel badań: empiryczne ze studia nad imigracją z Polski i do Polski oraz mobilnością społeczną w kontekście europejskim. Dedykowane zajęcia, poziom studiów i forma zajęć: • <i>Detencja imigrantów w opisie etnograficznym (SM/K);</i> • <i>Antropologia reżimu uchodźczego (SM/ĆW);</i> • <i>Ośrodki zamknięte dla cudzoziemców (SM/K+ĆW);</i> • <i>Antropologia migracji (SL/W)</i>
3.	Temat badawczy: Energia i społeczeństwo Cel badań: badania nad nauką, techniką i społeczeństwem (STS): konflikty społeczne wokół nowych technologii, rola nauki w tworzeniu polityk, teoria aktora-sieci (ANT); socjologia i antropologia gospodarki: procesy tworzenia rynków, handel uprawnieniami do emisji, społeczno-techniczne aspekty tworzenia towarów oraz wartości rynkowej; polityka klimatyczno-energetyczna: społeczno-techniczne aspekty przejścia do gospodarki nisko-emisyjnej, innowacje, środowisko a Natura, kontrowersje naukowe, społeczne ruchy na rzecz ochrony klimatu; partycypacja społeczna w tworzeniu polityk: praktyczne i teoretyczne problemy partycypacji społecznej Dedykowane zajęcia, poziom studiów i forma zajęć: • <i>Energy and Environment (SM/K);</i> • <i>Kultura i środowisko (SL/K);</i>
4.	Temat badawczy: Antropologia wizualna i antropologia dźwięku Cel badań: zastosowanie metod antropologii wizualnej i antropologii dźwięku w badaniach etnograficznych; udźwiękowienie wiedzy terenowej i antropologii; cyfryzacja i popularyzacja etnograficznych materiałów audiowizualnych; szkolenie adeptów dyscypliny w tym zakresie, opracowanie podstaw audialnych metod badań jakościowych; realizacja projektów dźwiękowych. Dedykowane zajęcia, poziom studiów i forma zajęć: • <i>Antropologia wizualna – warsztaty filmowe (SL/ĆW);</i> • <i>Ethnographic Cinema (SM/ĆW).</i>
5.	Temat badawczy: Dziedzictwo kulturowe regionu i aktywizacja społeczności lokalnych Cel badań: studia nad regionami (wybrane mikroregiony z obszaru Pomorza, Lubelszczyzny, Wielkopolski i Małopolski), w tym (1) społecznym kontekstem funkcjonowania tradycyjnego rękodzieła i rzemiosła; (2) wdrażania przez społeczności lokalne systemu ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego zgodnie z postulatami Konwencji UNESCO z 2003 roku; (3) recepcja spuścizny Oskara Kolberga; analiza mechanizmów budowania polityk lokalnych i regionalnych w oparciu o elementy dziedzictwa Dedykowane zajęcia, poziom studiów i forma zajęć: • <i>Etnodizajn (SM/W);</i> • <i>Grupy wyznaniowe w Polsce (SM/K),</i> • <i>Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego (SM/W);</i> • <i>Etnografia Polski (SL/W);</i> • <i>Oblicza polskiej twórczości ludowej (SL/K);</i> • <i>Kresy: sytuacja etniczna i konfesyjna (SL/K)</i>

W programie studiów etnologicznych znajdują się także zajęcia umożliwiające studentom zdobywanie kompetencji badawczych i udział w projektach realizowanych przez pracowników IEiAK. Na SL służą temu przede wszystkim obowiązkowe ćwiczenia/badania terenowe i niektóre zajęcia fakultatywne, a na SM zajęcia warsztatowe, stwarzające możliwość rozwijania bardziej zaawansowanych kompetencji badawczych oraz seminaria. W wyniku wprowadzonych w ostatnich dwóch latach korekt programowych oferta tego typu zajęć na SL studiów została zwiększona, w dużym stopniu w odpowiedzi na postulaty studentów oraz rekomendacje partnerów społecznych.

Tabela 3. Przykłady zajęć umożliwiających zdobywanie przez studentów kompetencji badawczych (rok akademicki 2018/2019)

Poziom studiów	Zajęcia/moduły kształcenia	Liczba godzin
Studia I stopnia	Metody badań etnograficznych (W+ĆW)	60
	Badania terenowe I-II (ĆW)	120
	Proseminarium i seminarium licencjackie (SEM)	60
	Obserwacja etnograficzna (ĆW)	30
	Wywiad etnograficzny (ĆW)	30
		300
Studia II stopnia	Warsztaty etnologiczne (KONW./ĆW)	90
	Seminarium magisterskie (SEM)	120
		210
CREOLE	Methods in Social Anthropology (KONW.)	30
	Theory and Methods (KONW.)	30
	Intensive Programme (ĆW)	40
	Data Collection (ĆW)	60
	Writing of Master Thesis (ĆW)	60
	MA Seminar (Sem.)	60
		280

1.3. Osiągnięcia naukowe IEiAK

Wydział Historyczny UAM w latach 2013–2017 miał kategorię A+, a od 2017 roku legitymuje się kategorią A. Wysoka pozycja na liście rankingowej KEJN świadczy o jakości osiągnięć naukowych jednostki, wyrażających się m.in. prestiżowymi publikacjami, grantami w uzyskaniu których znaczący udział – obok pięciu pozostałych Instytutów – miał także IEiAK (zob. Załącznik I/4; Załącznik III/4).

Tabela 4. Najważniejsze osiągnięcia naukowe pracowników IEiAK (2014-2018)

Rodzaj publikacji	2014	2015	2016	2017	2018	Razem
Monografie, w tym 3 w j. kongresowych	3	3	3	4	4	17
Redakcje monografii, w tym 7 w j. kongresowych	7	5	11	1	4	28
Rozdziały w monografiach, w tym 52 w j. kongresowych	46	38	43	31	18	176
Artykuły w czasopismach z listy A	5	1	15	4	2	27
Artykuły w czasopismach z listy B	16	11	9	15	11	62
Artykuły w czasopismach z listy C	13	2	8	12	5	40
Razem	90	60	89	67	44	350
Przewody doktorskie, w tym tzw. doktorantów wewnętrznych (WH UAM)	4 3	3 1	3 2	4 3	4 1	18 10
Postępowania habilitacyjne, w tym pracowników IEiAK	1 0	-	3 0	1 1	6 3	11 4
Profesury	-	-	-	-	1	1

Do osiągnięć pracowników IEiAK należą także prestiżowe stypendia naukowo-badawcze:

Mobliwość Plus, instytucja zapraszająca: Centre for Science, Technology, Medicine & Society University of California, Berkeley –

- FUGA, NCN –
- Fulbright Senior Scholarship –
- Visiting Overseas Professor, National Museum of Ethnology, Osaka, Japonia –

Potencjał naukowy IEiAK oraz renomę ośrodka potwierdza współpraca IEiAK z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, Strażą Graniczną, Centrum Badań Migracyjnych na UAM, a w ramach programu CREOLE z: Department of

Social and Cultural Anthropology, Universität Wien; Department of Social and Cultural Anthropology, Universitat Autònoma de Barcelona; Department of Social Anthropology, Université Lumière Lyon 2; Department of Anthropology, National University of Ireland in Maynooth; Department of Ethnology and Cultural Anthropology, Univerza v Ljubljani oraz Institute of Social Anthropology, Universität Bern.

1.4. Kierunkowe efekty kształcenia i ich związek koncepcją studiów oraz standardami kształcenia

Do kluczowych efektów kierunkowych na studiach I stopnia na kierunku etnologia należą m.in.:

Tabela 5. Wybrane kluczowe efekty kształcenia SL

Po ukończeniu studiów I STOPNIA na kierunku studiów etnologia absolwent:	
E_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej
E_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu poszczególnych dziedzin etnologii/antropologii kulturowej
E_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej
E_U08	posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych z zakresu etnologii/antropologii kulturowej
E_K07	ma świadomość pluralizmu kulturowego, religijnego i aksjologicznego
E_K09	potrafi nawiązywać kontakty interpersonalne z przedstawicielami różnych grup społecznych, etnicznych, religijnych

Kluczowe efekty kształcenia są odzwierciedlone i uszczegółowione w sylabusach modułów zajęć.

Tabela 6. Przykład realizacji wybranych kluczowych efektów kształcenia w programie studiów licencjackich na kierunku etnologia

Kierunkowy efekt kształcenia:	Przedmiot w programie studiów:	Szczegółowe efekty kształcenia (po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student:)
E_W03 ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	Wprowadzenie do antropologii społeczno-kulturowej	ma wiedzę dotyczącą zakresu przedmiotowego etnologii/antropologii kulturowej oraz jego historycznej zmienności
		potrafi scharakteryzować zasadnicze, specyficzne dla etnologii/antropologii kulturowej perspektywy oglądu rzeczywistości społecznej i kulturowej
		zna podstawową terminologię etnologii/antropologii kulturowej – ogólną i odnoszącą się do najważniejszych dziedzin badań
		ma podstawową orientację w metodologii badań etnologii/antropologii kulturowej, rozumie problemy etyczne związane z uprawianiem dyscypliny
	Historia myśli antropologicznej	zna i umie porównać klasyczne koncepcje i teorie antropologiczne, potrafi dokonać syntezy poszczególnych nurtów i paradygmatów
		orientuje się w historii myśli antropologicznej (do lat 60. XX wieku), określa najważniejsze zwroty teoretyczne i perspektywy badawcze w rozwoju dyscypliny
		prawidłowo posługuje się terminologią z zakresu klasycznych teorii antropologicznych oraz pokrewnych im nurtów z nauk społecznych i humanistycznych
E_W04 ma uporządkowaną	Etnografia Polski	zna podstawowe terminy i pojęcia związane z etnografią Polski

wiedzę szczegółową z zakresu poszczególnych dziedzin etnologii/antropologii kulturowej		orientuje się w determinantach kształtujących wybrane dziedziny tradycyjnej kultury ludowej w Polsce
	Metody badań etnograficznych	ma podstawową wiedzę na temat obszarów rzeczywistości eksplorowanych przez antropologa i wykorzystywanych w tym celu danych źródłowych, zna aparat pojęciowy odnoszący się do metodologii i metodyki badań etnograficznych
		zna podstawowe zasady obowiązujące podczas projektowania i realizacji badań etnograficznych, w tym procedury właściwe dla każdego etapu postępowania badawczego
E_U02 posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej	Współczesna myśl antropologiczna	posiada podstawową wiedzę na temat najważniejszych publikacji naukowych, które wyznaczyły rozwój antropologii kulturowej/etnologii jako dyscypliny naukowej.
		zdobywa podstawowe umiejętności krytycznej analizy tekstów etnograficznych i teoretycznych reprezentujących najważniejsze nurty antropologii kulturowej/etnologii.
		prawidłowo posługuje się zwrotami i terminami z zakresu współczesnych teorii antropologicznych oraz pokrewnych im nurtów z nauk społecznych i humanistycznych; wskazuje i określa związki istniejące pomiędzy orientacjami w antropologii a nurtami teoretycznymi w naukach społecznych i humanistycznych
	Podstawy warsztatu naukowego II	potrafi kreatywnie wykorzystać technologiczne zasoby internetowe
		zna podstawy działania wybranych programów komputerowych usprawniających pracę badawczą
		posiada umiejętność tworzenia nowoczesnych prezentacji multimedialnych
E_U08 posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych z zakresu etnologii/antropologii kulturowej	Badania terenowe I	zna zasady opracowania tekstu dotyczącego wyników badań (raport, prezentacja)
	Badania terenowe II	potrafi opracować i zastosować procedury, techniki i narzędzia badawcze niezbędne w prowadzeniu badań antropologicznych z uwzględnieniem partykularnego kontekstu
	Proseminarium	potrafi wykonywać pracę naukową zgodnie z przyjętym harmonogramem
	Seminarium	udokumentować tezy wywodu naukowego w tym wykorzystywać elementy warsztatu pracy etnologa/antropologa związane z pozyskaniem danych
		sformułować wywód naukowy w zgodzie z poprawnością językową
		sporządzić bibliografię dotyczącą szerszego problemu badawczego
E_K07 ma świadomość pluralizmu kulturowego, religijnego i aksjologicznego	Kultury islamu	potrafi stosować relatywistyczną perspektywę poznawczą w analizie kultur świata
		rozpoznaje i definiuje zjawiska związane z islamem
		potrafi formułować problemy badawcze w kategoriach adekwatnych do specyfiki cywilizacji islamu
		potrafi interpretować zachowania społeczne w kontekście islamu.
	Kultura a płeć	rozumie mechanizmy konstruowania społecznego i performatywnego płci w różnych kontekstach kulturowych.
		potrafi posłużyć się kluczowymi kategoriami z zakresu studiów nad płcią kulturową oraz antropologią feministyczną.
		jest świadomy/a głębokich powiązań pomiędzy płcią kulturową a innymi polami rzeczywistości społeczno-kulturowej.
E_K09 potrafi nawiązywać kontakty interpersonalne z	Badania migracji: historia, teorie i metody	potrafi zastosować teorie z z zakresu studiów migracyjnych do analizy materiału empirycznego i zjawisk migracyjnych
	Badania terenowe II	rozumie specyfikę pracy antropologa w roli wolontariusza

przedstawicielami różnych grup społecznych, etnicznych, religijnych	GR I „Imigranci w Białej Podlaskiej – przestrzenie otwarte i zamknięte”	jest uświadomiony na kompetencje niezbędne przy do pracy badawczej i wolontaryjnej z imigrantami w ośrodkach zamkniętych i otwartych (w kontekście kultury organizacji)

Tabela 7. Przykład realizacji wybranych kluczowych efektów kształcenia w programie studiów magisterskich na kierunku etnologia

Kierunkowy efekt kształcenia:	Przedmiot w programie studiów:	Szczegółowe efekty kształcenia (po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student:)
E_W01 ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej etnologii/antropologii kulturowej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	Współczesne nurty myśli antropologicznej	posiada pogłębioną wiedzę o teoriach współczesnej antropologii kulturowej i społecznej
		potrafi posługiwać się terminologią teoretyczną i metodologiczną współczesnej antropologii kulturowej i społecznej
		potrafi formułować krytyczne sądy dotyczące zagadnień teoretycznych
		rozumie wagę i znaczenie teorii w badaniach antropologicznych
	Antropologia władzy i oporu	zna i umie porównać klasyczne koncepcje i teorie władzy i oporu, potrafi dokonać syntezy poszczególnych nurtów i paradygmatów
		orientuje się w historii studiów nad władzą i oporem, określa najważniejsze zwroty teoretyczne i perspektywy badawcze
		prawidłowo posługuje się terminologią z zakresu klasycznych teorii antropologii władzy i oporu oraz pokrewnych im nurtów z nauk społecznych i humanistycznych, rozumie związki pomiędzy podejściami antropologicznymi a nurtami socjologicznymi, politologicznymi i filozoficznymi
E_W08 ma niezbędną wiedzę do rozwiązywania problemów społecznych i kulturowych oraz zorientowaną na zastosowania praktyczne w różnych dziedzinach działalności – np. w administracji, samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych, agendach pomocowych, mediach	Partycypacja społeczna w instytucjach kultury I	zna zasady funkcjonowania oraz zakres działalności różnego rodzaju instytucji kultury (muzeum, centrum interpretacji dziedzictwa, dom kultury itd.)
		potrafi wskazać podobieństwa i różnice związane z funkcjonowaniem różnych typów instytucji kultury oraz rozumie funkcję społeczną tychże instytucji
	Problemy antropologii tożsamości	dostrzega znaczenie kategorii dyskursywnych, jest krytyczny wobec ideologizacji tożsamości, jest świadom procesu upolitycznienia i utowarowienia tożsamości
		rozumie, że antropologiczna analiza tożsamości nie ogranicza się jedynie do analizy dyskursu, lecz opiera się na obserwacji tożsamości „w działaniu”, czyli codziennym ustawianiu granic i zachowaniach nawykowych
E_U01 potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów interpretacji oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	Etnodizajn	zna przyczyny i kierunki rozwoju zjawiska etnodizajnu w Polsce i wybranych krajach europejskich
		Wyszukuje i interpretuje informacje związane ze zjawiskiem etnodizajnu
	Antropologia Medyczna	potrafi krytycznie analizować i interpretować zjawiska badane przez antropologię medyczną
	Detencja imigrantów opisie etnograficznym	posługuje się elementami pisarstwa etnograficznego w konstruowaniu tekstu naukowo-popularyzatorskiego

E_U03 umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować niezależne działania zmierzające do rozwijania swoich zdolności i zainteresowań	Antropologia reżimu uchodźczego	zna podstawowe teorie z zakresu studiów uchodźczych
		potrafi zastosować teorie z zakresu studiów uchodźczych i migracyjnych do analizy materiału empirycznego
	Seminarium	opisuje i interpretuje zjawiska będące przedmiotem zainteresowania
	Antropologia władzy i oporu	Posiada podstawową wiedzę na temat najważniejszych badaczy i prac, które wyznaczyły rozwój studiów nad władzą i oporem
E_K08 wykazuje postawę tolerancji i zrozumienia wobec innych kultur, aktywnie angażuje się w działania na ich rzecz	Ośrodki zamknięte dla cudzoziemców w Polsce - instytucja totalna jako typ kultury organizacyjnej	umie opracować narzędzia do obserwacji i działań aktywistycznych i je zastosować w badaniu empirycznym w uwarunkowaniach instytucji totalnej
		rozpoznaje specyfikę kultury organizacyjnej ośrodka detencyjnego dla cudzoziemców
E_K10 śledzi i identyfikuje najważniejsze problemy moralne, polityczne i społeczne współczesnego świata	Antropologia reżimu uchodźczego	potrafi wymienić elementy składowe kompleksu reżimu uchodźczego
		zna historię rozwoju reżimu uchodźczego

Dodatkowe informacje: Od dwóch lat IEiAK sukcesywnie wprowadza korekty programów studiów. Korekty wprowadzone w ostatnich latach w programie studiów pierwszego stopnia motywowane były przede wszystkim dążeniem do silniejszej integracji treści realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów (rozszerzenie podstawowych wykładów o ćwiczenia/konwersatoria; przeniesienie treści "pozaeuropejskich" na I rok, a treści "polskich" na II rok), zwiększenia puli zajęć o charakterze praktycznym (*Metody badań etnograficznych, Badania terenowe, Analiza danych empirycznych*), wprowadzenia nowych przedmiotów wypełniających pewne luki programowe (*Antropologia migracji, Antropologia wizualna, Antropologia etniczności*) oraz zarysowania pewnych ścieżek specjalizacji (moduł *Kolokwia antropologiczne*). Niektóre korekty miały charakter bardziej techniczny, np. przywrócono niektórym przedmiotom formę wykładu (z uwagi na sposób obliczania średniej ocen ze studiów) lub włączono treści realizowane dotąd w ramach osobnego przedmiotu *Ochrona własności intelektualnej*, prowadzonego przez pracownika spoza IEiAK, do zajęć *Podstawy warsztatu naukowego* i *(Pro)seminarium licencjackie/magisterskie*. W zamierzeniu zmiany te miały na celu uatrakcyjnienie studiów, ściślejsze powiązanie kształcenia z badaniami naukowymi, dostosowanie oferty programowej do wymogów rynku pracy oraz oczekiwań studentów i partnerów społecznych (dokumentacja prac Rady Programowej nad zmianami w programie kształcenia do wglądu podczas wizytacji).

Korekty programowe wprowadzone dotąd na II stopniu studiów polegały z jednej strony na zmniejszeniu wymiaru łącznej liczby godzin z 1200 do 800 (m.in. poprzez ograniczenie liczby przedmiotów nieantropologicznych, np. modułu *Wykład humanistyczny*), z drugiej zaś na zwiększeniu wymiaru praktyk zawodowych. Planowane były także zmiany merytoryczne oraz w kierunkowych efektach kształcenia, jednak z powodu nowej *Ustawy o szkolnictwie wyższym*, i będącej jej konsekwencją likwidacją etnologii jako samodzielnej dyscypliny naukowej, prace te uległy zawieszeniu do czasu przyjęcia ustaleń dotyczących programów i treści kształcenia w dyscyplinie „nauki o kulturze i religii”. IEiAK postrzega to jako zagrożenie dla przyszłości studiów etnologicznych.

2. REALIZACJA PROGRAMU STUDIÓW: TREŚCI PROGRAMOWE, HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW ORAZ FORMY I ORGANIZACJA ZAJĘĆ, METODY KSZTAŁCENIA, PRAKTYKI ZAWODOWE, ORGANIZACJA PROCESU NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ

2.1. Treści kształcenia i programy studiów

Dobór treści kształcenia na SL i SM na kierunku etnologia jest ściśle powiązany z ogólną koncepcją kształcenia, co umożliwi studentom osiągnięcie wszystkich efektów kierunkowych.

2.1.1. Studia licencjackie

Program studiów I stopnia (zob. Załącznik III/1) obejmuje łącznie 1800 godzin zajęć. Zaliczanie poszczególnych lat studiowania dokonuje się w systemie punktowym. Tok studiów I stopnia przewiduje uzyskanie 180 punktów ECTS. Na każdym roku należy zebrać 60 ECTS. Przedmioty realizowane w toku studiów dzielą się na obowiązkowe i do wyboru. Przedmioty obowiązkowe to zajęcia, które każdy student musi zaliczyć w trakcie studiów. Składają się na nie zarówno zajęcia o charakterze ściśle kierunkowym, jak i ogólnohumanistycznym, uzupełniające kanon wykształcenia zawodowego. Wykładom towarzyszą konwersatoria, ćwiczenia, ćwiczenia terenowe, seminaria licencjackie oraz lektorat języka obcego i wychowanie fizyczne. W sumie zaliczenie zajęć obowiązkowych wymaga uzyskania 109 punktów ECTS. Przedmioty do wyboru to zajęcia będące rozszerzeniem i uszczegółowieniem zajęć obowiązkowych, zwłaszcza w zakresie studiów regionalnych, interpretacji wybranych zjawisk kulturowych oraz problemów teorii i metodologii dyscypliny. Lista tych zajęć jest corocznie modyfikowana i zatwierdzana przez Radę IEiAK. Studenci mają możliwość wyboru zajęć zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, jednakże przy zapisie na niektóre zajęcia wymagane jest spełnienie określonych warunków merytorycznych (np. wcześniejsze zaliczenie określonych przedmiotów obowiązkowych). Informacja o takich wymogach jest podawana przez prowadzących zajęcia w sylabusach oraz na pierwszym spotkaniu w semestrze.

Program studiów I stopnia został opracowany w taki sposób, by realizowane na poszczególnych zajęciach (modułach) treści programowe rozkładały się równomiernie i były dostosowane do możliwości poznawczych studentów, z uwzględnieniem merytorycznie uzasadnionego następstwa przedmiotów o wzrastającej trudności i stopniu uszczegółowienia przekazywanych na nich treści. W pierwszej kolejności realizowane są więc zajęcia wprowadzające, budzące świadomość specyfiki dyscypliny i stosowanych w niej metod (np. *Wprowadzenie do antropologii społeczno-kulturowej*, *Podstawy warsztatu naukowego*, *Metody badań etnograficznych* czy *Historia myśli antropologicznej*), później natomiast zajęcia problemowe, poświęcone pogłębianiu wiedzy z zakresu wybranych obszarów refleksji antropologicznej (np. *Antropologia pokrewieństwa i płci kulturowej*, *Antropologia religii*, *Antropologia ekonomiczna*, itp.), studiów regionalnych (np. *Etnografia Polski*, *Studia regionalne*), a także rozwijające umiejętności badawcze (np. *Proseminarium*, *Analiza danych empirycznych*, *Seminarium licencjackie* i *Badania terenowe*). Istotną nowością, wprowadzoną w wyniku ostatnich korekt programowych jest zmiana kolejności wprowadzania treści z zakresu studiów regionalnych, którym przyświeca obecnie zasada: od ogółu do szczegółu – treści kształcenia dotyczące Polski poprzedzają zajęcia poświęcone kulturom i społeczeństwom pozaeuropejskim. Celem jest kontekstualizacja problemowa, umożliwiająca spojrzenie z oddali na własną kulturę (i naukę), a jednocześnie lepsza korelacja treści kształcenia między przedmiotami oraz ściślejsze ich powiązanie z efektami uczenia się, dzięki czemu studenci zyskują pełniejszą wiedzę z zakresu teorii i metodologii dyscypliny.

2.1.2. Studia magisterskie

Program studiów II stopnia (zob. Załącznik III/1) obejmuje łącznie 810 godzin zajęć. Zaliczanie poszczególnych lat studiowania dokonuje się w systemie punktowym ECTS. Tok studiów II stopnia przewiduje uzyskanie 120 punktów ECTS, po 60 na każdym roku. Przedmioty dzielą się na obowiązkowe i do wyboru. Zaliczenie zajęć obowiązkowych wymaga uzyskania 42 punktów ECTS. Przedmioty do wyboru realizowane w modułach Antropologia wybranych zjawisk kulturowych (AWZK), Warsztaty etnologiczne (WE) i Zajęcia fakultatywne, za które należy zgromadzić 78 ECTS, stanowią rozszerzenie lub uszczegółowienie zajęć obowiązkowych w zakresie studiów regionalnych, analizy i interpretacji wybranych zjawisk kulturowych oraz współczesnych problemów teorii i metodologii etnologii/antropologii kulturowej. Lista tych zajęć jest corocznie modyfikowana i zatwierdzana przez Radę Instytutu. Studenci mają możliwość wyboru zajęć zgodnych ze swoimi zainteresowaniami, jednak przy zapisie na niektóre zajęcia wymagane jest spełnienie określonych warunków merytorycznych (np. wcześniejsze zaliczenie przedmiotów obowiązkowych). Informacja o takich wymogach jest podawana przez prowadzących zajęcia w sylabusach oraz na pierwszym spotkaniu w semestrze.

Na studiach II stopnia studenci pogłębiają wiedzę z zakresu nauk społecznych i humanistycznych oraz nabywają specjalistyczne kompetencje w zakresie etnologii i antropologii kulturowej (np. *Współczesne nurty myśli antropologicznej*, *Problemy antropologii tożsamości*, *Analiza kultury*), teorii kultury (*Teorie kultury*), analizy społecznej (*Analiza społeczna*) oraz antropologicznej interpretacji procesów i zjawisk społeczno-kulturowych (AWZK), a także organizacji i funkcjonowania kultury. Ważnym elementem programu są ponadto zajęcia przygotowujące do samodzielnego prowadzenia badań, lub udziału w badaniach prowadzonych przez pracowników, oraz analizy i interpretacji naukowej (*Warsztaty etnologiczne*, *Seminarium magisterskie*). Celem kształcenia na studiach II stopnia jest dostarczenie studentom pogłębionej wiedzy i narzędzi do profesjonalnego badania, interpretowania i wyjaśniania zjawisk kulturowych w powiązaniu z towarzyszącymi im procesami i relacjami społecznymi.

Na anglojęzycznej specjalności CREOLE (zob. Załącznik III/1) realizowany jest międzynarodowy program (Joint Master Program in Anthropology), którego głównym celem jest kształcenie w zakresie samodzielnego prowadzenia badań etnograficznych (*Methods in Social Anthropology*, *Data Collection*, *Intensive Programme*) rozwijania krytycznej refleksji nad aktualnymi problemami społecznymi (*Migration*, *Multiculturalism*, *Xenophobia and Racism in Europe*, *Society and Culture in Postcommunist Poland*) i wpływania na zmianę poprzez akademickie badania i publiczne zaangażowanie.

W zawiązku ze specyfiką programu CREOLE, na studia te przyjmowanych jest nie więcej niż 8 studentów, którzy na II roku studiują jeden lub dwa semestry w instytutach partnerskich, utrzymując w tym czasie stały kontakt z promotorem/opiekunem naukowym. Przedmiot *Data Collection* zakłada samodzielną i długotrwałą pracę terenową studenta, na ogół poza granicami kraju, pod opieką promotora.

IEiAK dostrzega potrzebę wprowadzenia korekt programowych na studiach II stopnia, zwłaszcza zwiększenia oferty zajęć rozwijających umiejętności praktyczne, ułatwiających absolwentom funkcjonowanie na rynku pracy, oraz szerzej włączających studentów do badań naukowych, a także zacieśniania współpracy międzynarodowej programów ramach specjalności CREOLE. Z powodu niejasnej przyszłości dyscypliny oraz w związku z przewidywaną koniecznością dokonania zmian programowych, wynikającą z włączenia etnologii do nauk o kulturze i religii, prace zmierzające w tym kierunku zostały obecnie wstrzymane.

2.1.3. Kształcenie językowe

Prócz treści kierunkowych, na obu poziomach studiów realizowane jest także kształcenie językowe prowadzące do uzyskania przez absolwentów studiów licencjackich kompetencji językowych na poziomie B2 (120 godz. lektoratu), a studiów magisterskich na poziomie B2+ (60 godz.). Studenci mogą również rozwijać kompetencje językowe poprzez uczestnictwo w

zajęciach oferowanych w ramach programu AMU-PIE. Jest to odpowiedź na postulaty zgłaszane przez studentów podczas konsultacji dotyczących oferty kształcenia.

Na specjalności CREOLE wszystkie zajęcia prowadzone są w języku angielskim.

2.2. Metody kształcenia

Metody kształcenia na studiach etnologicznych (I i II stopnia) są ściśle powiązane z dyscypliną i dostosowane do specyfiki przedmiotów przewidzianych programem studiów, umożliwiając tym samym osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia. W doborze metod priorytetem jest skuteczność nauczania, aktywizowanie studentów i motywowanie ich do samodzielnej pracy.

Zajęcia na I i II stopniu studiów realizowane są zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych form dydaktycznych (wykłady, konwersatoria, ćwiczenia), jak i w sposób dostosowany do specyfiki warsztatu badawczego etnologa/antropologa (badania terenowe, metody projektowe, zajęcia typu *case studies*, laboratoria i seminaria). W procesie dydaktycznym wykorzystywane są techniki multimedialne (w najszerszym wymiarze na zajęciach z zakresu antropologii wizualnej) oraz formy rozwijające umiejętność samodzielnego uczenia się (indywidualne studiowanie, etapowe prace zaliczeniowe, prezentacje, projekty). Nacisk kładziony jest także na umiejętność pracy w grupie nastawionej na wspólne osiąganie celu oraz planowanie i organizowanie pracy własnej i innych. Rozwijaniu tych kompetencji służą np. *Warsztaty etnologiczne* czy *Badania terenowe*).

Tabela 7. Proporcja liczby godzin przypisanych formom zajęć w programach studiów I i II stopnia

		Forma zajęć					
Poziom studiów		Wykład	Konwersatorium	Ćwiczenia	Ćwiczenia terenowe	Seminarium	Praktyki zawodowe
Studia licencjackie	1800 h 100%	570 h 31,7%	510 h 28,3%	360 h 20%	120 h 6,7%	60 h 3,3%	180 h 10%
Studia magisterskie	810 h 100%	300 h 37%	60-180 h 7,4-22,2%	150-270 h 18,5-33,3%	--	120 h 14,8%	60 h 7,4%
Specjalność CREOLE	570 h 100%	90 h 15,8%	260 h 45,6%	100 h 17,5%	60 h 10,5%	60 h 10,5%	--

Na wykładach (*Historia myśli antropologicznej*, *Metody badań etnograficznych*, *Antropologia etniczności*, *Współczesne nurty myśli antropologicznej*, *Current Anthropological Theory*) studenci zapoznawani są z aktualnym stanem wiedzy w danym obszarze tematycznym. Zajęcia te, prowadzone często z wykorzystaniem środków audiowizualnych, wzbogacane są o elementy dyskusji.

Na konwersatoriach (*Studia regionalne*, *Analiza społeczna*, *Antropologia wobec współczesności*) i ćwiczeniach (*Obserwacja/wywiad etnograficzny*, *Warsztaty etnologiczne*, *Metody badań etnograficznych*) podstawową metodą kształcenia są: opracowywanie i realizacja projektów (*project-based learning*), przedstawianie i krytyczne omawianie ich wyników, analiza i interpretacja zróżnicowanych tekstów, a także przygotowywanie referatów i prezentacji.

Na obu stopniach studiów ważne miejsce zajmują zajęcia, podczas których studenci uczą się i doskonalą umiejętności z zakresu metodyki badań etnograficznych (*Badania terenowe*, *Methods in Social Anthropology*, *Data Collection*, *Analiza danych empirycznych*) – od konceptualizacji problemu, przez przygotowanie narzędzi, ich doskonalenie, po przeprowadzenie badań i finalne omówienie ich wyników. Umiejętności te, niezbędne do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej, pogłębiane są w trakcie seminariów licencjackich i magisterskich, prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych specjalizujących się w różnych tematach badawczych. Sprzyja to zindywidualizowanej współpracy promotorów ze studentami, świadomymi jaką problematykę będą mogli podjąć w

ramach seminarium. Tematy prac dyplomowych związane są niekiedy z problematyką badań prowadzonych przez promotorów², zwłaszcza na studiach magisterskich, co oczywiście nie wyklucza realizacji przez studentów własnych tematów badawczych. Konsultacje bywają prowadzone grupowo, jednakże podstawowe znaczenie mają konsultacje indywidualne, które dotyczą konkretnych rozwiązań metodologicznych, lektur i sposobów opracowywania materiału badawczego.

Wszystkie przedmioty przewidziane w programach studiów licencjackich i magisterskich zaplanowano jako wymagające bezpośredniego kontaktu z prowadzącym, choć wiele materiałów do zajęć udostępnianych jest studentom w postaci elektronicznej (na stronie internetowej IEiAK oraz na blogach dotyczących poszczególnych przedmiotów, np. zajęcia-zajęcia.blogspot.com; laboratorium2018.blogspot.com, antropofon.blogspot.com) lub wydruków. Zajęcia o charakterze metodycznym, mające charakter ćwiczeniowy lub badawczy, przesuwają ciężar pracy na studenta, a rola prowadzącego polega na kontrolowaniu postępów, wspieraniu działań i ostatecznym rozliczaniu. Pula zajęć do wyboru (z pominięciem WF i lektoratów) na I stopniu wynosi 71 ECTS (niemal 40%), a na II stopniu aż 78 ECTS (65%), obejmując wspomniane zajęcia metodyczne bądź fakultatywne zajęcia problemowe, realizowane w kilku modułach: *Studia regionalne I-III, Badania terenowe I-II, Kolokwia antropologiczne, Wykłady monograficzne kierunkowe (I stopień), Antropologia wybranych zjawisk kulturowych, Warsztaty etnologiczne, Zajęcia fakultatywne (II stopień)*, seminaria, oraz przedmioty w ramach *Thematic Modules 1 i 2* na specjalności anglojęzycznej.

Na wielu zajęciach wykorzystywane są nowoczesne metody dydaktyczne, (m.in. metoda projektowa, metoda twórczego rozwiązywania problemów, *action learning* i *mind mapping*) oraz multimedialne i interaktywne techniki kształcenia (*social media* w dydaktyce). Metody te i techniki stosowane są m.in. podczas następujących zajęć: np. *Podstawy warsztatu naukowego II, Antropologia audiowizualna, Analiza danych jakościowych, Imigranci w Polsce, Antropologia i projektowanie Design thinking, Etnodizajn, Ochrona dziedzictwa kulturowego, Laboratorium metodyczne, Historia myśli etnologicznej*.

Metody kształcenia opisane są w sylabusach przedmiotów (modułów), które podlegają ewaluacji przez Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w IEiAK oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia³. WZOJK WH UAM przeprowadza cykliczny monitoring sylabusów, oceniając trafność doboru, skuteczność i różnorodność wykorzystywanych na danych zajęciach metod. Wyniki analiz są podstawą przygotowywanych corocznie raportów i rekomendacji oraz podejmowanych przez IEiAK działań naprawczych w tym zakresie, jeśli są one potrzebne.

Metody kształcenia są również oceniane przez studentów podczas ogólnouniwersyteckiej i instytutowej ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Opinie te są następnie analizowane przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz wicedyrektora IEiAK ds. dydaktycznych i są brane pod uwagę przy okresowej ocenie pracowników.

² Przykładami takich prac są: *Konstruowanie pamięci kulturowej o martyrologii Polaków i Żydów podczas II wojny światowej na przykładzie Muzeum im. Rodziny Ulmów w Markowej* (praca lic.; promotor: _____), *Demokratyzacja podróży w obliczu przemian społecznoekonomicznych XXI wieku* (praca lic.; promotor: _____), *Reprezentacje uchodźców i migrantów w kulturze publicznej i serwisach społecznościowych. Analiza dyskursu wobec kryzysu uchodźczego* (praca lic.; promotor: dr _____), *Gusen – zapomniane miejsce nazistowskiej zbrodni, ewolucja pamięci o KZ Gusen w latach 1945-2018* (praca mgr.; promotor: _____), *Charakterystyka działalności kulturowej krakowskiego Pogorza. Analiza percepcji i aktywności wybranych placówek muzealnych oraz organizacji pozarządowych* (praca mgr.; promotor: prof. K. Marciniak), *Trance-human: między naturą a technologią. Festiwalowa praktyka psytrance* (prac mgr.; promotor: _____), *Ośrodek dla uchodźców jako element międzynarodowego reżimu uchodźczego – próba opisu antropologicznego* (praca mgr.; promotor: _____).

³ Prócz ewaluacji wewnętrznej, która prowadzona jest na bieżąco, w przeszłości sylabusy podlegały także ewaluacji zewnętrznej przez Uczelnianą Komisję Akredytacyjną (ocena programowa 2001, 2008) oraz Państwową Komisję Akredytacyjną (ocena instytucjonalna Wydziału Historycznego UAM 2012).

Nauczyciele akademicy IEiAK biorą także udział w procesie doskonalenia umiejętności dydaktycznych realizowanym przez WZOJK WH UAM wspólnie z IEiAK, w tym w programie Innowacyjna Dydaktyka POWR.03.04.00-00DO44/16 "Nowoczesna dydaktyka dla efektywnej edukacji na Wydziale Historycznym UAM" (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa III Szkolnictwo Wyższe dla Gospodarki i Rozwoju), w którym dotychczas uczestniczyło 8 pracowników. Dzielą się także własnymi umiejętnościami podczas cyklicznych warsztatów organizowanych przez WZOJK WH UAM dla studentów, doktorantów oraz innych nauczycieli akademickich na WH UAM.

2.3. Harmonogram zajęć i plany studiów

Organizacja procesu kształcenia oraz plany studiów I i II stopnia na kierunku etnologia mają na celu stworzenie optymalnych warunków sprzyjających realizacji celów dydaktycznych z uwzględnieniem potrzeb studentów.

Harmonogram zajęć skonstruowany jest w taki sposób, by umożliwić studentom korzystanie ze wszystkich proponowanych zajęć oraz zapewnić im komfort studiowania. Dużą uwagę zwraca się na to, żeby zajęcia obowiązkowe i fakultatywne odbywały się w różnych godzinach, nie kumulowały się w jednym dniu, lecz rozkładały się w miarę równomiernie (dobrą tradycją IEiAK są wolne piątki – dni bez obowiązkowych zajęć dydaktycznych). Dzięki temu studenci mają czas na realizację indywidualnych planów kształcenia (udział w zajęciach nieetnologicznych, studiowanie na drugim kierunku) lub pracę, co – szczególnie w ostatnich latach – jest coraz częstszym zjawiskiem. Wieczorami odbywają się spotkania Studenckiego Koła Naukowego Etnologów.

Wicedyrektor IEiAK ds. dydaktycznych, który odpowiada za układanie planów, dokłada starań, by uwzględniały one oczekiwania studentów. Niestety nie zawsze jest to możliwe, choćby dlatego, że terminy zajęć językowych (lektoratów) oraz wychowania fizycznego ustalane są odgórnie. Prócz tego harmonogram zajęć jest w pewnym stopniu zależny od innych czynników, takich jak terminy posiedzeń Rady Wydziału, urlopy naukowe pracowników, seminaria naukowe IEiAK, wyjazdy na badania terenowe, itp.

Liczebność grup studenckich, zależną od formy zajęć, określa *Uchwała Senatu UAM (nr 230/2014/2015 z 25 maja 2015 r.)*. W przypadku ćwiczeń i konwersatoriów nie powinna ona przekraczać 20 osób, a w przypadku ćwiczeń terenowych 14 osób. W związku z niewielką liczbą studentów WH dziekan corocznie otrzymuje od Rektora UAM zgodę na obniżenie tych limitów (do 8 osób). Mniejsze grupy sprzyjają integracji studentów, pracy zespołowej oraz indywidualizacji kształcenia, stwarzając pole do bezpośredniego wsparcia osób mających trudności z przyswajaniem wiedzy lub niepełnosprawnych, a także studentów szczególnie uzdolnionych. Grupy językowe liczą 15 osób. Specjalność anglojęzyczna z założenia jest programem dla nielicznej grupy studentów, zorientowanym na naukę w trybie warsztatowym i indywidualne konsultacje.

2.3. Program i organizacja praktyk

Praktyki zawodowe przewidziane w dotychczasowych programach studiów dzielą się na: „Praktyki w instytucjach kultury” (studia I stopnia, 30 godz. 4 pkt ETCS) „Praktyki zawodowe” (studia II stopnia, min. 30 godz., 5 pkt ECTS)⁴. Zaliczanie praktyk następuje w ostatnim roku kończącym dany poziom studiów.

Praktyki zawodowe realizowane przez studentów IEiAK do tej pory objęły następujące rodzaje instytucji: biblioteki, centra i ośrodki kultury, stowarzyszenia, fundacje, instytuty i pracownie naukowo-badawcze, Straż Graniczna, muzea, instytucje samorządowe, media (materiały do wglądu podczas wizytacji).

Organizacja praktyk:

⁴ Po korektach programowych, uchwalonych przez Radę Wydziału Historycznego w dniu 22 stycznia 2019, od roku akademickiego 2019/2020 wymiar praktyk zawodowych ulegnie znacznemu zwiększeniu: do 180 godz. na SL i 60 SM.

- w imieniu IEiAK UAM student zawiera umowę z wybraną przez niego instytucją, która musi określić swoje oczekiwania/obowiązki wobec praktykanta. Program praktyk, zatwierdzony przez koordynatora praktyk, winien być skonstruowany w taki sposób, by pozwalał studentowi nabyć umiejętności i kompetencje opisane w sylabusie praktyk zawodowych. Opinia i ocena pracy praktykanta, wystawiona przez instytucję, w której realizowana jest praktyka, stanowi podstawę zaliczenia praktyki przez koordynatora;
- docenia się najbardziej przedsiębiorczych studentów, którzy dzięki umiejętnościom społecznym oraz kreatywności prowadzą własną działalność gospodarczą; jej udokumentowanie jest podstawą zaliczenia przedmiotu (na I lub na II stopniu).

Celem praktyk zawodowych na studiach etnologicznych jest:

- rozwój kompetencji miękkich związanych z uprawianiem etnologii/antropologii (korzysta student);
- poszerzenie możliwości wyboru ścieżki zawodowej poprzez nabycie określonego doświadczenia zawodowego oraz weryfikacja dotychczasowych umiejętności pod kątem ich przydatności na rynku pracy (korzysta student);
- nauka rozmaitych stylów związanych z kulturą organizacji (korzysta student);
- upowszechnienie w instytucjach postaw (przewidywanych jako efekty kształcenia na kierunku etnologia), na przykład szacunek dla różnorodności społeczno-kulturowej w ramach określonych stylów zarządzania, samodzielność w realizacji powierzanych zadań (korzysta instytucja);
- dostęp do kapitału ludzkiego i możliwość jego ukierunkowania w zgodzie z celami instytucji (korzysta instytucja).

Kryteria wyboru instytucji oraz charakterystyka

Wybór instytucji przez studenta winien uwzględniać:

- atrakcyjność instytucji jako potencjalnego miejsca pracy;
- jej przystępność, np. otwartość na współpracę ze środowiskiem akademickim reprezentującym nauki humanistyczne i społeczne oraz możliwości kadrowe pozwalające na delegowanie opiekuna do praktykanta;
- możliwość wsparcia instytucji lokalnych w miejscowościach, z których pochodzi/mieszka praktykant.

Wybierane przez studentów instytucje to w zdecydowanej większości przypadków placówki związane z upowszechnianiem kultury. Studenci wybierają najczęściej instytucje:

- związane z uprawianiem zawodu etnografa muzealnika, animatora, np. Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, z którym IEiAK współpracuje także w zakresie zajęć dydaktycznych, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Muzeum Etnograficzne Oddział MNP;
- prowadzące działalność medialną, na przykład poznańskie Radio AFEREA, na rzecz społeczności lokalnych, promujących postawy obywatelskie, łączących naukę z popularyzacją i tradycją lokalną (PTPN Poznań, Instytut im O. Kolberga);
- zajmujących się detencją cudzoziemców w Ośrodkach Strzeżonych w całej Polsce, co należy uznać za szczególny przypadek praktykowania antropologii zaangażowanej; studenci uczą się tu „profesjonalizacji działań wspomagających sprawowanych przez antropologa w środowisku zróżnicowanym kulturowo”

Ocena dotychczasowych rezultatów

Monitoring praktyk studenckich, dokonywany corocznie przez koordynatora praktyk, instytutowy ZZJK ora Dyrektora ds. studenckich, wykazał konieczność zmiany niektórych kryteriów doboru instytucji oraz doprecyzowania wobec nich oczekiwań ze strony IEiAK, zgodnych z ideą kierunku, oraz postulatem doskonalenia jakości kształcenia. W związku z tym IEiAK dąży do stworzenia takiej organizacji praktyk, by studenci:

- w przypadku I stopnia studiów: uzyskiwali możliwość nauki kompetencji podstawowych, ułatwiających młodym ludziom adaptację w każdym środowisku pracy;

- w przypadku II stopnia studiów: uzyskiwali możliwość jak najefektywniejszego wykorzystanie wiedzy, kompetencji i umiejętności ze studiów etnologicznych w przyszłej pracy.

Od przyszłego roku akademickiego planowane jest przygotowanie katalogu instytucji, które podejmą współpracę z IEiAK z uwzględnieniem określonych postulatów doskonalących i poszerzających kompetencje, szczególnie z uwzględnieniem możliwości płynących ze specyfiki dyscypliny.

3. PRZYJĘCIE NA STUDIA, WERYFIKACJA OSIĄGNIĘCIA PRZEZ STUDENTÓW EFEKTÓW UCZENIA SIĘ, ZALICZANIE POSZCZEGÓLNYCH SEMESTRÓW I LAT ORAZ DYPLOMOWANIE

3.1. Rekrutacja

Zasady rekrutacji obowiązujące na studia licencjackie i magisterskie (w tym specjalność CREOLE) na kierunku etnologia są ogólnodostępne, transparentne i równe dla wszystkich kandydatów. Szczegółowe zasady uchwalane są przez Senat UAM do końca maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego dotyczy uchwała oraz upubliczniane na stronie internetowej UAM (rekrutacja w roku akademickim 2018/2019 odbywała się zgodnie z *Uchwałą nr 66/2016/2017 i Uchwałą 67/2016/2017 Senatu UAM z 29 maja 2017 r.*).

Nabór na studia odbywa się za pośrednictwem Systemu Internetowej Rekrutacji (<https://rekrutacja.amu.edu.pl/Strona/Matrix/dodatkowe-informacje/rekrutacja-20192020>). Na internetowej stronie rekrutacji znajdują się informacje na temat procedur, warunków i trybu rekrutacji, wykazu wymaganych dokumentów, opłat rekrutacyjnych i harmonogramu postępowania.

Podstawą przyjęcia na studia licencjackie na kierunku etnologia jest świadectwo dojrzałości. Uwzględniane są wyniki egzaminu maturalnego zdawanego w części pisemnej z następujących przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny lub język mniejszości narodowej (do wyboru przez kandydata), przedmiot obowiązkowy wybrany przez kandydata (w przypadku, gdy przedmioty zdawane były na poziomie podstawowym i rozszerzonym, uwzględniany jest lepszy wynik) oraz przedmiot dodatkowy (poziom rozszerzony), za który kandydat uzyskał największą liczbę punktów. O przyjęciu decyduje ranking punktowy do wyczerpania limitu miejsc (40 osób).

Podstawą kwalifikacji na studia magisterskie na kierunku etnologia jest:

- a) dla absolwentów etnologicznych studiów licencjackich dyplom ich ukończenia
- b) dla absolwentów innych studiów licencjackich rozmowa kwalifikacyjna, za którą można otrzymać maksymalnie 20 punktów.

O przyjęciu decyduje ranking punktowy do wyczerpania limitu miejsc (40 osób). Limit miejsc na specjalności anglojęzycznej wynosi 8 osób (z uwagi na szczególny charakter studiów).

Zgodnie z obowiązującymi od niedawna przepisami istnieje również możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia na podstawie uznania efektów uczenia się (*Uchwała nr 234/2014/2015 Senatu UAM oraz Zarządzenie nr 488/2015/2016 Rektora UAM*), jednak jak dotąd żaden kandydat nie wyraził jeszcze chęci rekrutacji na studia etnologiczne w trybie potwierdzania efektów uczenia się.

3.2. Zasady dyplomowania

Na studiach I i II stopnia na kierunku etnologia obowiązują ogólne zasady przygotowania i złożenia pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego określone w *Regulaminie studiów UAM* oraz stosownymi zarządzeniami Rektora. W IEiAK dodatkowo stosowane są szczegółowe regulaminy określające wymogi stawiane pracom licencjackim i magisterskim oraz egzaminom dyplomowym (<http://etnologia.amu.edu.pl/egzaminy-dyplomowe/>).

Prace dyplomowe na kierunku etnologia, przygotowywane pod opieką pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących seminarium licencjackie bądź magisterskie, powinna ilustrować osiągnięte efekty kształcenia w zakresie przewidzianym programem studiów na danym stopniu, a jej tematyka powinna mieścić się w obrębie nauk etnologicznych.

Zaakceptowane przez promotora/kę prace są wprowadzane przez studentów do ogólnouniwersyteckiego internetowego systemu APD (Archiwum Prac Dyplomowych), sprawdzane w systemie antyplagiatowym i kierowane do recenzji, w której – zgodnie z obowiązującym formularzem – ocenia się odpowiedniość zawartości pracy i jej tytułu, układ pracy (struktura, kolejność rozdziałów), kompletność tekstu, wartość merytoryczną, dobór i wykorzystanie źródeł oraz, formalną stronę pracy (poprawność językowa, konstrukcja bibliografii i przypisów).

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest komisyjnie przez komisję w składzie: dziekan jako przewodniczący, promotor/ka, recenzent/ka. Egzamin składa się z dwóch części: dyskusji na temat pracy oraz egzaminu licencjackiego/magisterskiego, którego przebieg określa regulamin. Ostateczny efekt egzaminu stanowi ocena będąca sumą ocen cząstkowych wyliczonych według wzoru: 0,6 średniej oceny ze studiów, 0,2 oceny pracy dyplomowej oraz 0,2 oceny z egzaminu.

Za monitorowanie procesu dyplomowania odpowiada Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK), w którego skład z ramienia IEiAK należy wicedyrektor ds. dydaktycznych. Na podstawie prowadzonych analiz, dotyczących m.in. dokumentacji związanej z procesem dyplomowania i poprawności wyliczeń oceny końcowej, WZOJK WH przygotowuje raport będący podstawą ewentualnych rekomendacji i działań naprawczych. Z jednej strony są to badania terminowości składania i obron prac dyplomowych, z drugiej analiza średnich ocen uzyskiwanych przez studentów w toku studiów oraz podczas egzaminów dyplomowych. Dane te opracowane dla wszystkich jednostek WH UAM udostępniane są na stronie projakościowej WH UAM horyzonty.amu.edu.pl. Na tym poziomie odbywają się też cyklicznie badania jakości wybranych prac dyplomowych nad czym pieczę sprawuje przewodniczący Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia kierujący komisją oceniającą. Wyniki tego badania są przedmiotem omówienia podczas cyklicznych Wydziałowych Konferencji Jakości Kształcenia na WH UAM i podczas zebrań WZOJK WH UAM oraz WZZJK WH UAM i stanowią podstawę dla oceny procesu dyplomowania w IEiAK.

3.3. Monitorowanie postępów studentów

W IEiAK prowadzona jest systematyczna analiza liczby kandydatów i osób przyjętych na studia oraz odsiewu studentów i liczby studentów kończących studia w terminie. Głównymi przyczynami opóźnień w realizacji studiów (na obu stopniach) i nieterminowym składaniu prac dyplomowych są: podejmowanie pracy zawodowej przez studentów oraz studiowanie na dwóch kierunkach. Natomiast odsiew studentów, zauważalny zwłaszcza na I roku studiów licencjackich, wynika z niewłaściwego rozpoznania własnych możliwości i zainteresowań lub z niemożliwości pogodzenia nauki z pracą bądź studiowaniem na dwóch kierunkach. Zauważalnym problemem jest także rezygnacja przez część absolwentów studiów licencjackich z podejmowania studiów II stopnia, co spowodowane jest najczęściej zamiarem kontynuacji nauki na innym kierunku, podjęciem stałego zatrudnienia lub wyjazdem za granicę (do pracy lub nauki). Sytuacja ta jest dużym wyzwaniem dla IEiAK, który dąży do uatrakcyjnienia programu studiów magisterskich poprzez:

- planowaną reformę polityki praktyk zawodowych,
- ściślejsze powiązanie kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- skuteczniejsze zabieganie o kandydatów niebędących absolwentami kierunku etnologia, czemu służyć mają działania marketingowe i wzbogacanie oferty zajęć w języku angielskim, co służyć ma przyciąganiu studentów z kraju i zagranicy.

Z kolei w celu zwiększenia zainteresowania studiami licencjackimi IEiAK objął patronatem dwie klasy akademickie w II LO w Koninie, opracowując program nauczania związany z antropologią i prowadzi zróżnicowane działania propagujące tę dyscyplinę (akcje informacyjne w szkołach średnich, wykłady gościnne oraz warsztaty dla młodzieży i upowszechnianie wyników badań).

Sytuacja studentów oraz problemy związane z procesem studiowania, w tym przyczyn opóźnień w realizacji programu i przerywania kształcenia, są tematem wielu spotkań i dyskusji, zarówno tych formalnych, np. podczas posiedzeń Rady Instytutu, jak i nieformalnych, np. w ramach „Hyde Parku”. Studenci mogą także zgłaszać wszelkie uwagi i problemy opiekunom roku, wicedyrektorowi oraz Prodziekanowi ds. studenckich, a także przedstawicielom Rady Samorządu Studentów. W ostatnim czasie uwagi takie dotyczyły m.in. zmian promotorów prac dyplomowych oraz zakłóceń w odbywaniu niektórych zajęć.

IEiAK dokłada wszelkich starań, by sprawy studenckie traktować z największą życzliwością i zrozumieniem, opierając się raczej na bezpośrednim kontakcie i rozmowie niż

procedurach formalnych, które stosowane są jedynie w sytuacjach szczególnie trudnych i konfliktowych. Pracownicy i studenci IEiAK tworzą stosunkowo niedużą społeczność, co sprzyja takiemu postępowaniu i zacieśnianiu dobrych relacji wewnątrzgrupowych. Jest to jeden z powodów, dla których studenci chętnie IEiAK angażują się w prace WZOJK IEiAK oraz WH UAM, między innymi przygotowali sesje posterowe i prezentacje multimedialne dotyczące osiągnięć dydaktycznych i naukowych IEiAK, w tym własnych, które prezentowane były podczas trzech kolejnych Dni Jakości Kształcenia na UAM oraz podczas dwóch kolejnych Konferencji Jakości Kształcenia WH UAM. Trzecia z nich, która odbędzie się 15 maja 2019 roku, jest w fazie przygotowań. Jej program przewiduje między innymi prezentacje projektów badawczych studentów i warsztaty z zakresu projektowania.

3.4. Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się

Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (na studiach I i II stopnia) są zróżnicowane i zależą od specyfiki przedmiotów przewidzianych programami studiów oraz ich form dydaktycznych. Do podstawowych funkcji systemu oceniania należy: informowanie studentów o poziomie ich wiedzy i umiejętności, wspomaganie w samodzielnym procesie uczenia się, motywowanie do pracy (tzw. ocenianie kształcące), a także weryfikowanie osiągniętych efektów kształcenia (tzw. ocenianie sumujące).

Najczęściej stosowanymi sposobami oceniania (opisanymi w sylabusach zajęć) są:

- a) w przypadku przedmiotów, których celem jest nie tylko osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy, ale i specyficznych umiejętności oraz kompetencji (na studiach licencjackich są to przede wszystkim zajęcia metodyczne, np. *Badania terenowe*, *Wywiad* i *Obserwacja etnograficzna*, a na studiach magisterskich *Warsztaty etnologiczne* i *Seminarium magisterskie*) – projekty, sprawozdania lub raporty, dyskutowane wspólnie podczas zajęć z prowadzącym i prezentowane na zajęciach,
- b) w przypadku wykładów – testy lub egzaminy pisemne i ustne,
- c) w przypadku ćwiczeń i konwersatoriów – prace pisemne lub projekty w formie prezentacji lub referatu (przygotowywane indywidualnie bądź zespołowo) przedstawiane podczas zajęć.

Sprawdzaniu stopnia osiągnięcia efektów kształcenia służą również takie metody jak: bieżąca ocena przygotowania studentów do zajęć, kolokwia ustne i pisemne, prace cząstkowe, semestralne i roczne, prace dyplomowe. Ocenie podlegają także efekty kształcenia w zakresie zajęć z języka obcego (kolokwium, egzamin, egzamin potwierdzający kompetencji językowych na wymaganym poziomie).

Jeśli narzędziem weryfikacji umiejętności studenta jest praca pisemna, to ocenie wyrażonej stopniem towarzyszy ocena opisowa (ustna lub pisemna) zawierająca merytoryczne uzasadnienie. Studenci mogą zapoznać się ze swoją ocenioną pracą pisemną w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS.

Dokumentacja dotycząca sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, tj. testy, pisemne prace egzaminacyjne i etapowe, raporty, projekty i sprawozdania, a także prace dyplomowe i protokoły egzaminów dyplomowych, przechowywana jest przez prowadzących zajęcia i/lub dziekanat WH. Prace dyplomowe archiwizowane są w dwojaki sposób: 1) każda praca licencjacka i magisterska wprowadzona zostaje w formie pliku pdf do APD, tam także recenzenci wpisują recenzje, a prace poddawane są ocenie antyplagiatowego programu OSA; 2) prace są także utrwalane na płytach i w formie wydruku, które dołączane są do indywidualnej dokumentacji przebiegu studiów.

Wszystkie egzaminy i zaliczenia przeprowadzane są w sposób określony przez prowadzących zajęcia, przy czym ich forma musi być zgodna z sylabusem przedmiotu, określającym także metody i kryteria oceniania. Studenci informowani są o terminach oraz formie zaliczeń i egzaminów na początku roku akademickiego.

Wpis oceny do systemu USOS musi nastąpić w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu lub zaliczenia pisemnego i 3 dni od egzaminu lub zaliczenia ustnego, zwykle

jednak dzieje się to niezwłocznie. Obowiązkiem studentów jest kontrola wpisów ocen do systemu USOS i bezzwłoczne zgłaszania nieprawidłowości do osoby prowadzącej dany przedmiot. W razie konieczności można zgłosić problem opiekunowi roku lub dyrektorowi I EiAK. Ewentualne sytuacje sporne dotyczące sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, sprawy rozstrzyga dyrektor I EiAK, a zachowania nieetyczne lub naruszające prawo kierowane są na drogę postępowania dyscyplinarnego.

4. KOMPETENCJE, DOŚWIADCZENIE, KWALIFIKACJE I LICZEBNOŚĆ KADRY PROWADZĄCEJ KSZTAŁCENIE ORAZ ROZWÓJ I DOSKONALENIE KADRY

4.1. Liczba, dorobek naukowy oraz kwalifikacje kadry dydaktycznej

W IEiAK zasady doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w obowiązujących standardach kształcenia.

Kadrę dydaktyczną na kierunku etnologia stanowią: 3 profesorowie tytularni, 10 doktorów habilitowanych (w tym 8 zatrudnionych na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych) oraz 9 doktorów (adiunktów). Prócz nich w procesie dydaktycznym biorą także czynny udział doktorantki i doktoranci, których opiekunami naukowymi (promotorami) są pracownicy IEiAK.

Wysokie kwalifikacje naukowe kadry dydaktycznej, potwierdzone m.in. publikacjami, udziałem w konferencjach naukowych, uzyskanymi grantami i stypendiami oraz współpracą międzynarodową, gwarantują studentom dostęp do efektów najnowszych badań w zakresie etnologii/antropologii społeczno-kulturowej. Pracownicy IEiAK są członkami uznanych gremiów naukowych i stowarzyszeń branżowych (np. European Association of Social Anthropologists, Royal Anthropological Institute, International Union of Anthropological and Ethnological Sciences, Komitet Nauk Etnologicznych PAN, Komitet Nauk o Kulturze PAN, Komitet Badań Migracyjnych PAN, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze) zespołów recenzyjnych i eksperckich (np. NCN, NPRH, CK, MKiDN czy European Research Council), są także często zapraszani w roli ekspertów przy okazji ważnych wydarzeń o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Pracownicy IEiAK prowadzą także działalność popularyzatorską, udzielając się jako wykładowcy, prelegenci, (współ)organizatorzy wystaw i innych projektów kulturalnych (np. Festiwalu Ethnoport), biorąc udział w debacie publicznej (wywiady prasowe, audycje radiowe i telewizyjne).

Dorobek kadry prowadzącej zajęcia jest ściśle powiązany z programem i efektami kształcenia, a jego zakres i różnorodność gwarantują realizację wszystkich treści z podstawowego obszaru kierunkowego. Niektóre zajęcia nieetnologiczne (np. *Podstawy filozofii*, lektoraty) są jednak prowadzone przez specjalistów z innych jednostek organizacyjnych UAM, co powodowane jest troską o zachowanie jak najwyższej jakości kształcenia i zapewnienie studentom dostępu do aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach pokrewnych.

Wysokie kompetencje pracowników IEiAK potwierdzają nagrody Rektora UAM za działalność dydaktyczną (w ostatnich 3 latach otrzymali je). Podnoszeniu kwalifikacji służył natomiast udział 8 osób w zajęciach programu „Nowoczesna dydaktyka dla efektywnej edukacji na Wydziale Historycznym UAM” oraz specjalistycznych kursach językowych (4 osoby).

Prowadzenie niektórych zajęć dydaktycznych, zwłaszcza fakultatywnych (w całości lub w części), powierzane jest doktorantom. Zajęcia te tematycznie powiązane są najczęściej z badaniami doktorantów, a ich program jest każdorazowo zatwierdzany przez promotorów, którzy sprawują również nadzór nad ich realizacją, oraz Radę Programową..

Szczegółowy dorobek naukowy i dydaktyczny kadry IEiAK zob. punkt 2.2 i 4.3 raportu oraz Załącznik III I/4).

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

Obsada zajęć dydaktycznych na kierunku etnologia odbywa się zawsze z dbałością o powiązanie dorobku naukowego prowadzących z treściami programowymi zajęć. Uzgodnienia w tym zakresie zapadają na poziomie zakładów, których członkowie specjalizują się w określonej problematyce, a następnie są zatwierdzane przez Radę Programową oraz dyrekcję IEiAK. Co do zasady, zajęcia realizowane w formie wykładów i seminaria dyplomowe (magisterskie) prowadzą samodzielnie pracownicy naukowcy, zaś ćwiczenia adiunkci. Prócz tego niektóre zajęcia mogą prowadzić doktoranci, co pozwala im

na zdobywanie nowych kompetencji pod opieką doświadczonego pracownika naukowo-dydaktycznego, a ponadto gwarantuje wysoką poziom nauczania.

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Polityka kadrowa w IEiAK ma na celu utrzymanie wysokiego poziomu badań prowadzonych przez pracowników naukowych oraz zapewnienie im warunków pozwalających na podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych. W związku z tym priorytetem jest prawidłowy dobór nauczycieli akademickich, regularne ocenianie prowadzonych przez nich zajęć, a także zapewnienie odpowiedniego systemu motywacyjnego.

Zatrudnianie pracowników naukowo-dydaktycznych odbywa się w wyniku otwartych konkursów, których warunki są zgodne z obowiązującymi na UAM zasadami (<https://pracownicy.amu.edu.pl/content-p/zasady-ogaszania-konkursow-na-stanowiska-nauczycieli-akademickich>). Wśród kryteriów zatrudniania najistotniejsze są te, które dotyczą osiągnięć naukowych kandydatów, zgodności prowadzonych przez nich badań i osiągnięć naukowych z planami rozwoju naukowego IEiAK, potrzebami dydaktycznymi Instytutu oraz kompetencje do prowadzenia zajęć w języku angielskim. W wyniku konkursów w ostatnich latach zatrudnionych zostało kilkoro kandydatów, którzy uzyskali stopnie doktorskie na uczelniach europejskich (w Manchesterze, Frankfurtie oraz Budapeszcie)

Możliwości finansowe Wydziału – choć IEiAK wykazuje w tej kwestii istotne starania – nie pozwalały w ostatnich latach na zwiększenie zatrudnienia, w wyniku czego wielu wypromowanych doktorów musiało opuścić Wydział, nie przewidywano bowiem tworzenia nowych etatów, zaś samozatrudnienie z grantu młodych badaczy-humanistów wciąż jeszcze jest czymś rzadko spotykanym. Ostatnie zatrudnienie (odtworzenie etatu) w IEiAK miało miejsce w kwietniu 2019 roku.

W procesie rozwoju i doskonalenia kadry ważną rolę odgrywają okresowe oceny pracowników naukowo-dydaktycznych, w których bierze się pod uwagę ich osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a także wyniki ankiet studenckich i hospitacji. Pracownicy mogą się zapoznawać z wynikami swoich ankiet, a ich uogólnione wnioski omawiane są na zebraniach ogólnych z udziałem doktorantów i studentów. Wyniki ankiet służą też monitorowaniu procesu kształcenia i mogą stanowić rekomendację do wprowadzania zmian programowych.

Elementem wspierania rozwoju i doskonalenia kadry jest obowiązujący na UAM system motywacyjny. Corocznie najlepszym pracownikom przyznawane są nagrody i stypendia Rektora za efektywność i wybitne osiągnięcia naukowe oraz dydaktyczne i organizacyjne. Wydział ma też możliwość zgłaszania kandydatów do nagród MNiSW oraz prezesa Rady Ministrów. W ostatnich latach pracownicy IEiAK zdobyli kilkadziesiąt nagród Rektora UAM i innych.

Obiektywnym wskaźnikiem rozwoju naukowego pracowników są zdobywane przez nich stopnie i osiągnięte awanse zawodowe. W IEiAK w ostatnich dwóch latach dotyczyło to

(tytuł profesora zwyczajnego w 2018 roku),
(hab. 2017), (hab. 2018),
(hab. 2018), (hab. 2018),
(hab. 2019) oraz (hab. 2019).

Potwierdzeniem najwyższych kwalifikacji naukowych pracowników IEiAK są także zdobywane przez nich w ostatnich 5 latach granty krajowe i zagraniczne, w tym 2 w ramach europejskiego programu Horyzont 2020 (kier.

) oraz prestiżowe stypendia, wśród nich m.in. 3 stypendia FUGA (), stypendium MNiSW dla wybitnych młodych naukowców (), stypendium Visiting Overseas Professor, National Museum of Ethnology, Osaka () oraz stypendium Fulbright Senior Scholraship ().

IEiAK wspiera rozwój naukowy pracowników finansując lub współfinansując ich projekty naukowe (minigranty badawcze), zakupy sprzętu i aparatury, udział w konferencjach

(krajowych i zagranicznych) oraz publikacje, w tym zwłaszcza tzw. prace na stopień. Dofinansowane są również badania doktorantów.

5. INFRASTRUKTURA I ZASOBY EDUKACYJNE WYKORZYSTYWANE W REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW ORAZ ICH DOSKONALENIE

5.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

Siedziba IEiAK znajduje się w Collegium Historicum na kampusie Morasko, gdzie znajdują się sale dydaktyczne i pokoje pracownicze, biblioteka oraz pozostałe pomieszczenia służące zarówno działalności naukowo-dydaktycznej, jak i celom socjalnym.

5.1.1. Infrastruktura dydaktyczna

Zajęcia dydaktyczne na kierunku etnologia realizowane są w:

- 6 salach dydaktycznych: 1 dużej, 80-osobowej sali audytorijnej (2.121, sala im. prof. Józefa Burszty) 1 sali 40-osobowej (2.4) oraz 4 salach 20-osobowych (2.3, 2.19, 2.20, 2.21). Wszystkie sale wyposażone są w komputery stacjonarne ze stałym dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym oraz możliwością odtwarzania materiałów audiowizualnych na projektorze multimedialnym i głośnikach stereofonicznych. Znajdują się w nich także flipcharty oraz tablice suchościeralne. W klimatyzowanej sali audytorijnej zainstalowany jest zaawansowany system multimedialny z wielkoformatowym ekranem, wysokiej klasy projektorem i nagłośnieniem oraz bezprzewodowym systemem mikrofonowym.
- Pracowni audiowizualnej z komputerową stacją roboczą do nieliniowego montażu obrazu i dźwięku, czterema półprofesjonalnymi kamerami HD oraz czterema zestawami do nagrywania dźwięku (mikrofony, tyczki i rekordery). Na wyposażeniu pracowni znajduje się również wyspecjalizowany sprzęt do produkcji nowatorskich projektów wpisujących się w ramy współczesnej antropologii wizualnej i antropologii dźwięku, min. gimbale, mikrofon radiowy, oraz dron z mini-kamerą wideo. W zasobach instytutu znajduje się również dziesięć zaawansowanych kompaktowych aparatów fotograficznych oraz dyktafonów cyfrowych przeznaczonych do wykorzystywania podczas studenckich badań terenowych z użyciem metod audiowizualnych. Wyposażenie to pozwala na prowadzenie warsztatów z antropologii audiowizualnej opartych o indywidualną realizację projektów audiowizualnych przez studentów.
- Sali komputerowej z 8 stanowiskami wyposażonymi w komputery stacjonarne z oprogramowaniem biurowym i stałym dostępem do internetu oraz możliwością transferu danych i dostępu do specjalistycznego oprogramowania na serwerze, w tym do IMC (*Interaktywnej Mapy Cudzoziemców*), która zawiera ogólnodostępny, liczący kilka tysięcy stron moduł wiedzy z repozytorium ekspertyz, raportów, bazą bibliograficzną i słownikiem oraz moduł szkoleniowy, zawierający blisko stugodzinny zestaw edukacyjny (wykłady, prezentacje, ćwiczenia, testy, itp.), udostępniany studentom w celach dydaktycznych.
- Pokoju 2.15 będącym środowiskiem testowym projektu NCBiR *Spoleczno-kulturowa identyfikacja cudzoziemców*, w którym dostępne jest kilkustanowiskowe oprogramowanie do analiz jakościowych (NVivo), ilościowych (SPSS for Windows) oraz przetwarzania zasobów bibliograficznych (EndNote), udostępniane doktorantom oraz użytkowane podczas zajęć dydaktycznych.

Pracownicy i studenci IEiAK mogą ponadto korzystać ze wspólnych sal wydziałowych, m.in. reprezentacyjnej sali im. prof. Gerarda Labudy, w której odbywają się posiedzenia Rady Wydziału oraz liczne konferencje naukowe (sala jest wyposażona w najnowocześniejszy sprzęt multimedialny, konferencyjny system nagłośnienia oraz klimatyzację).

Do dyspozycji studentów etnologii jest także pokój socjalny ze stanowiskiem komputerowym, w którym można spędzać czas wolny, przygotowywać się do zajęć i

odpoczywać, a także dobrze wyposażona kuchnia umożliwiającą przygotowanie ciepłych posiłków. Poza tym mogą oni korzystać z ogólnodostępnego baru, automatów z napojami, miejsc rekreacyjnych (wewnątrz patia, kącki gier), księgarni i szatni. Dyrekcja IEiAK stara się stwarzać studentom jak najlepsze warunki do nauki i wypoczynku, w miarę możliwości życzliwie reagując na zgłaszane przez nich potrzeby w tym zakresie.

W Collegium Historicum dostępna jest sieć bezprzewodowa *eduroam*, z której można bez kłopotów korzystać na zajęciach i w przerwach między nimi. Wszyscy pracownicy i studenci UAM mają także dostęp do cyfrowego pakietu Office 365, dzięki czemu bezpłatnie mogą korzystać z najpopularniejszych programów biurowych (np. Word, PowerPoint, Excel) i pojemnych dysków wirtualnych dysków umożliwiających wymianę materiałów na zajęcia, prac studenckich itd.

Budynek Collegium Historicum, w tym pomieszczenia znajdujące się w dyspozycji IEiAK, są w pełni dostosowane do potrzeb studentów i pracowników niepełnosprawnych (jeden z pokojów pracowniczych znajduje się na parterze budynku).

5.1.2. Infrastruktura naukowa

Prócz infrastruktury dydaktycznej, stwarzającej możliwość komfortowego studiowania, IEiAK zapewnia swym pracownikom bardzo dobre warunki do pracy naukowej. Dysponują oni 9 jedno- i 8 dwuosobowymi pokojami, w których można prowadzić konsultacje i seminaria, a nawet zajęcia w małych grupach, a przede wszystkim zajmować się indywidualną pracą badawczą. Do dyspozycji doktorantów IEiAK są dwa pokoje, a dla emerytowanych profesorów jeden. Każdy pokój wyposażony jest w komputer stacjonarny lub mobilny z dostępem do internetu, oraz drukarkę lub urządzenie wielofunkcyjne. W ogólnodostępnym pomieszczeniu znajduje się także kserograf, skaner i wydajna drukarka. Dyrekcja i pracownica sekretariatu IEiAK starają się zapewnić pracownikom dostęp do wszystkich potrzebnych urządzeń i na bieżąco reagować na zgłaszane potrzeby sprzętowe. Do celów naukowych wykorzystywana jest także kameralna salka seminaryjna, zaś integracji pracowników służy pokój socjalny z ekspresem do kawy. W osobnym pomieszczeniu znajduje się Archiwum IEiAK, w którym w szafach magazynowych przechowywana jest dokumentacja archiwalna z badań terenowych.

5.2. Zasoby biblioteczne

W Collegium Historicum funkcjonuje Biblioteka Wydziału Historycznego, której głównym zadaniem jest tworzenie i udostępnianie księgozbioru specjalistycznego do obsługi procesu naukowego i dydaktycznego. Główny profil gromadzenia zbiorów wynika ze związku z procesem kształcenia, ze spisów i kanonów lektur obowiązkowych i zalecanych, sugestii pracowników naukowych oraz kwerend księgarskich. Biblioteka WH działa w programie bibliotecznym Horizon, księgozbiór etnologiczny jest w całości opracowany i skatalogowany (katalog dostępny jest on-line). Biblioteka WH udostępnia księgozbiór w drodze wypożyczeń na zewnątrz i do czytelnicy, w wolnym dostępie do półek oraz przez wypożyczenia z magazynów (zamówienia składane przez Internet). Czytelnicy mogą korzystać ze zbiorów od poniedziałku do piątku, w roku akademickim też w wybrane soboty. Księgozbiór zaopatrzone jest w system radiowego zabezpieczenia RFID. Informacja o miejscu książki znajduje się w katalogu dostępnym on-line. Czytelnicy mogą korzystać z 27 stanowisk komputerowych, w tym kilku przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami (w tym niewidomych i słabowidzących) oraz 4 skanerów. Wszystkie komputery zaopatrzone są w dostęp do sieci, umożliwiając m.in. korzystanie z katalogu i baz danych (m.in. JSTOR, Scopus, BazHum, Academica i in.). Na terenie całej biblioteki dostępna jest sieć bezprzewodowa *eduroam*. Do dyspozycji czytelników pozostaje także główna Biblioteka Uniwersytecka oraz zintegrowana sieć bibliotek wydziałowych UAM. Szczegóły funkcjonowania Biblioteki określa Regulamin.

W Bibliotece funkcjonuje 6 sekcji (wcześniej istniejących jako biblioteki instytutowe) powiązanych z jednostkami wydziału. Sekcja Etnologii i Antropologii Kulturowej odpowiada za księgozbiór z zakresu nauk etnologicznych i pokrewnych: socjologii, psychologii, filozofii,

religioznawstwa, językoznawstwa, etnomuzykologii, muzealnictwa. Specjalistyczny, dziedzinowy księgozbiór Sekcji IEiAK liczy ok 35 000 woluminów wydawnictw polskich i zagranicznych (w tym ponad 6 300 woluminów czasopism: ok 250 tytułów czasopism polskich i blisko 450 tytułów czasopism zagranicznych). Zbiory te związane są z zainteresowaniami naukowymi i potrzebami dydaktycznymi. Księgozbiór jest uzupełniany na bieżąco o najnowsze publikacje z dziedziny, pracownicy, studenci i doktoranci mogą też zgłaszać potrzebę zakupu konkretnych tytułów z polskiego lub zagranicznego rynku wydawniczego. Całość zbiorów Biblioteki Wydziału Historycznego to ponad 375 000 woluminów (275 000 książek i 100 000 woluminów czasopism: ponad 1780 tytułów czasopism polskich i 3030 zagranicznych).

W 2018 r. na uzupełnianie zbiorów Sekcji EiAK wydano ponad 30 tys. zł (w tym niemal 6,5 tys. zł ze środków grantowych), ok 2 tys. to koszty prenumeraty czasopism. Księgozbiór etnologiczny wzbogacił się o ok 500 pozycji.

6. WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W KONSTRUOWANIU, REALIZACJI I DOSKONALENIU PROGRAMU STUDIÓW ORAZ JEJ WPŁYW NA ROZWÓJ KIERUNKU

6.1. Zespół Partnerów Strategicznych

Uznając za istotne dla jakości kształcenia rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w czerwcu 2013 roku w IEiAK UAM powołany został Zespół Partnerów Strategicznych (ZPS). W skład Zespołu weszły podmioty reprezentujące różnorodne sektory: Centrum Kultury „Zamek” w Poznaniu; Art Stations Foundations, Stary Browar, Poznań; Wydział Kultury i Dziedzictwa Urzędu Miasta Poznania; Muzeum Etnograficzne, Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu; Teatr Polski w Poznaniu; redakcja „Czasu Kultury” i Stowarzyszenie Czasu Kultury; Muzeum-Spichlerz Polskiego Rocka w Jarocinie; Stowarzyszenie Krotchwile; Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

Szczególny charakter ma współpraca IEiAK ze Strażą Graniczną, uregulowana porozumieniem JM Rektora z oddziałami SG (na lata 2014-2020), dzięki której uzyskano szereg korzyści:

1. unikatowy dostęp studentów do Strzeżonych Ośrodków dla Cudzoziemców z możliwością prowadzenia tam badań i działań aktywistycznych;
2. możliwość realizacji przez pracowników IEiAK projektów badawczych w tych ośrodkach;
3. rozwijanie współpracy ‘między Uczelnią a Urzędem’ w postaci prowadzenia szkoleń dla urzędników odpowiedzialnych za kontakt z cudzoziemcami.

6.2. Cele współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

ZPS powstał jako platforma współpracy z instytucjami, firmami i innymi podmiotami tworzącymi otoczenie gospodarcze oraz społeczne IEiAK UAM. Głównym celem działalności Zespołu było zainicjowanie oraz uporządkowanie możliwych form współdziałania, takich jak staże, wolontariaty, praktyki, ekspertyzy, badania, wykłady itp. W konsekwencji, kluczowym zadaniem powołanego Zespołu stało się przygotowywanie takich możliwości, udostępnianie informacji, koordynacja wspólnych działań, a także wypracowywanie ich nowych form. Kolejny cel pracy Zespołu polega na konsultowaniu programów nauczania na studiach licencjackich i magisterskich, pod kątem włączenia w nie treści pozwalających na realizację wspólnie ustalonych zadań.

Zakres działań Zespołu mieści się w dwóch zasadniczych polach: naukowym i społecznym. Kluczowe wśród nich są następujące działania:

- wykorzystanie i promowanie potencjału naukowego IEiAK UAM (w postaci badań jakościowych, ekspertyz, doradztwa, wykładów, warsztatów, itp.)
- wykorzystanie i promowanie potencjału kulturowego IEiAK UAM (zogniskowanego na wartościach, takich jak tolerancja, wielokulturowość, krytyka kulturowa).

6.3. Dotychczasowe efekty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

W wyniku wspólnych ustaleń z podmiotami tworzącymi Zespół, zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- staże i praktyki zawodowe w Muzeum Etnograficznym Oddziale MNP, z możliwością zdobycia etatu przez najbardziej zaangażowaną osobę (studenci);
- praktyki zawodowe w redakcji kwartalnika „Czas Kultury” (studenci, doktoranci);
- szkolenia przygotowane przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Urzędu Miasta, dotyczące m.in. skutecznego aplikowania o tzw. małe granty (studenci, doktoranci);
- badania i działania aktywistyczne w Strzeżonych Ośrodkach dla Cudzoziemców (studenci, doktoranci, pracownicy);

- ekspertyzy i działania edukacyjno-animacyjne dla Centrum Kultury „Zamek”, związane z długoletnim planem rewitalizacji ulicy Święty Marcin (studenci, doktoranci, pracownicy);
- stażowy udział w festiwalu Ethnoport Poznań, organizowanym corocznie przez Centrum Kultury „Zamek” (studenci, doktoranci);
- tworzenie programu edukacyjnego festiwalu Ethnoport Poznań (pracownicy);
- tworzenie programu edukacyjnego dla Teatru Polskiego w Poznaniu (pracownicy).

Działanie Zespół Partnerów Strategicznych IEiAK UAM przynosi wymierne korzyści. Studenci I, II i III stopnia studiów, zaangażowani w staże, praktyki i badania jakościowe, zdobywają cenne doświadczenie praktyczne i zawodowe korespondujące z określonymi efektami kształcenia dla kierunku etnologia. Ponadto, doktoranci wzbogacają swoje naukowe CV, biorąc udział w przedsięwzięciach o charakterze badawczym, animacyjnym i popularyzatorskim. Pracownicy natomiast mają okazję wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności w przestrzeni publicznej, działając na rzecz instytucji z otoczenia społecznego. Korzyści dla naszych Partnerów polegają z kolei na możliwości korzystania z potencjału naukowego i badawczego IEiAK UAM. Wspólne działania mają ponadto charakter społeczny i zorientowany na wartości korespondujące z wiedzą antropologiczną, co w spluralizowanym świecie współczesnym wydaje się niezwykle ważne.

Bardzo ważnym elementem działań dotyczącym jakości kształcenia na kierunku etnologia w IEiAK jest wprowadzenie obowiązku odbycia przez studentów dwojakiemu rodzaju praktyk: praktyk w instytucjach kultury (studia I stopnia) oraz praktyk zawodowych (studia II stopnia). To kolejna możliwość kształcenia kompetencji miękkich oraz wiedzy związanych z uprawianiem etnologii i antropologii w instytucjach tworzących otoczenie społeczno-gospodarcze, jednak nie wchodzących do grona ZPS.

7. WARUNKI I SPOSOBY PODNOSZENIA STOPNIA UMIĘDZYNARODOWIENIA PROCESU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU

IEiAK od lat konsekwentnie dąży do umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku etnologia. Celowi temu służą przede wszystkim:

7.1. Program CREOLE

Utworzona w 2017 roku anglojęzyczna specjalność Cultural Differences and Transnational Processes (Joint Master Program in Anthropology CREOLE), która jest realizowana we współpracy z instytucjami antropologicznymi z Francji, Szwajcarii, Austrii, Słowenii, Hiszpanii i Irlandii. Program, adresowany szczególnie do polskich i zagranicznych absolwentów humanistycznych i społecznych studiów licencjackich, skupia się na antropologicznej interpretacji zmian zachodzących w postsocjalistycznych państwach Środkowej i Wschodniej Europy. Specjalność jest niewielka (przyjmowanych jest na nią zaledwie kilkoro studentów), co w założeniu zapewnić ma im jak najbardziej seminaryjny charakter pracy; zorientowana jest na intensywne badania, indywidualną naukę oraz mentorską relację studentów z prowadzącymi. W ramach CREOLE studenci mają możliwość jedno- lub dwusemestralnego studiowania w wybranej instytucji partnerskiej, w której realizują wspólny program studiów (<http://etnologia.amu.edu.pl/plan-zajec/class-schedules/>) oraz własne projekty badawcze pod opieką miejscowych specjalistów.

Program i kształt specjalności są poddawane krytycznej ocenie w trakcie drugiego roku działania, a także w ramach konsultacji z prowadzącymi i koordynatorami z partnerskich ośrodków. Mamy nadzieję, że docelowo stanie się ona elitarną specjalnością magisterską dla najambitniejszych absolwentów etnologii i antropologii kulturowej I stopnia oraz kierunków pokrewnych – nie tylko w Polsce, ale i w regionie.

IEiAK jest jedynym etnologicznym ośrodkiem uniwersyteckim w Polsce, na którym studenci mogą studiować i uzyskać dyplom magisterski w języku angielskim (więcej informacji o programie CREOLE: <http://etnologia.amu.edu.pl/creole/>; <http://etnologia.amu.edu.pl/ma-anthropology-in-english-creole/>. Ramowy program specjalności: <http://etnologia.amu.edu.pl/plan-zajec/class-schedules/>).

7.2. AMU-PIE

Studenci studiów licencjackich i magisterskich mają możliwość uczestniczenia w specjalistycznych zajęciach prowadzonych przez pracowników w ramach *Programmes for International Exchange* (AMU-PIE). Zajęcia te przygotowywane są w taki sposób, by nie tylko poszerzały kompetencje językowe, ale i rozwijały zakres specjalistycznej wiedzy z zakresu etnologii i antropologii kulturowej. W ramach oferty AMU-PIE, skierowanej nie tylko do studentów etnologii, lecz również innych kierunków studiów, w roku akademickim 2018/2019 pracownicy IEiAK prowadzą następujące zajęcia: Medical Anthropology, The Anthropology of Religion, Ethnographic Cinema, Current Anthropological Theory, Migration, Multiculturalism, Xenophobia and Racism in Europe oraz Nations and Nationalism in Europe.

7.3. Program ERASMUS

W ramach programu Erasmus+ IEiAK współpracuje z kilkunastoma ośrodkami akademickimi z krajów Unii Europejskiej, a także – w ramach tzw. nowego partnerstwa – m.in. z Serbią i Senegalem. Od 1996 roku ponad stu studentów i doktorantów poznańskiej etnologii (zob. Załącznik I/5) skorzystało z europejskich programów mobilności studentów, odbywając półroczne lub roczne studia zagraniczne (m.in. w Niemczech, Hiszpanii, Austrii, Szwecji, Finlandii, Turcji, Czechach, Słowacji i Słowenii), a kilkudziesięciu kolejnych uczestniczyło w międzynarodowych szkołach letnich.

Pracownicy IEiAK i partnerskich instytucji zagranicznych regularnie uczestniczą w międzynarodowej wymianie akademickiej (MOBILITY AGREEMENT Staff Mobility for Teaching; w ramach programu CREOLE zajęcia z gośćmi zagranicznymi nazywane są Teaching Exchange), która znacząco wzbogaca doświadczenia badawcze i proces kształcenia. W ostatnich latach pracownicy naukowcy IEiAK gościli z wykładami m.in. w Pradze, Budapeszcie, Wiedniu, Kent, Zurychu, Bernie, Kilonii, Pradze, Lyonie, Lublanie i Maynooth, zaś wykładowcy z Austrii, Czech, Irlandii, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Niemiec, Hiszpanii, Serbii, Słowenii, Senegalu i Francji prowadzili zajęcia dla studentów z Poznania.

7.4. Międzynarodowe konferencje i seminaria

IEiAK regularnie organizuje międzynarodowe konferencje, sympozja i seminaria z udziałem wybitnych zagranicznych specjalistów oraz wspiera umiędzynarodowienie procesu kształcenia doktorantów i zdobywania przez nich doświadczeń zawodowych w środowisku międzynarodowym, np. poprzez wyjazdy na zagraniczne uczelnie (w ramach programu Erasmus i stypendiów indywidualnych, np. w Max Planck Institute for Social Anthropology w Halle, University of Alberta w Kanadzie), na badania (np. w Kraju Basków, Macedonii, Senegalu, Armenii i Rosji), udział w zagranicznych konferencjach, realizowanie projektów w międzynarodowych zespołach (np. Halle). Wszystkie te formy podnoszą kwalifikacje pracowników i prowadzą do nawiązania nowych kontaktów międzynarodowych.

7.5. Inne formy umiędzynarodowienia procesu kształcenia

O kilku lat IEiAK zwiększa umiędzynarodowienie grup studenckich. W ramach programu CREOLE oraz na wcześniej prowadzonych studiach magisterskich w języku angielskim (2016-2018) studiowali studenci z zagranicy. Troje z nich, z Izraela, Stanów Zjednoczonych i Włoch, uzyskało już dyplom ukończenia studiów magisterskich w języku angielskim, a w bieżącym roku akademickim studia ukończą pierwsi absolwenci specjalności CREOLE, w tym dwie cudzoziemki.

W trakcie zajęć dydaktycznych znaczna część wykorzystywanej literatury naukowej jest w języku angielskim, co bezpośrednio przyczynia się do umiędzynarodowienia kształcenia (studenci znają teksty w języku podstawowym dla swojej dyscypliny) oraz podnosi jego jakość, gdyż studenci zyskują możliwość poznania najnowszej literatury przedmiotu.

7.6. Lektoraty

Na studiach licencjackich i magisterskich prowadzone są obowiązkowe lektoraty z języka obcego zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale Senatu UAM (https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0011/328466/Uchwala_28_wytyczne-dla-rad.pdf). Zgodnie z nimi za zajęcia z lektoratu języka obcego przyznaje się: 10 punktów ECTS na studiach I stopnia (po 2 punkty ECTS za semestr lektoratu i 2 punkty ECTS za egzamin); 4 punkty ECTS na studiach II stopnia (po 2 punkty ECTS za 30 godzin lektoratu). Lektoraty na studiach I stopnia (120 godz.) kończą się egzaminem potwierdzającym znajomość języka na poziomie B2, a na studiach II stopnia (60 godz.) na poziomie B2+.

8. WSPARCIE STUDENTÓW W UCZENIU SIĘ, ROZWOJU SPOŁECZNYM, NAUKOWYM LUB ZAWODOWYM I WEJŚCIU NA RYNEK PRACY ORAZ ROZWÓJ I DOSKONALENIE FORM WSPARCIA

8.1. Formy wsparcia i opieki nad studentami

IEiAK aktywnie włącza się w jeden z priorytetów strategii Wydziału Historycznego, jakim jest system wspierania studentów (zob. *Strategia rozwoju Wydziału Historycznego na lata 2013–2019* oraz *Zasady zapewniania jakości kształcenia*). Proponowane w jego ramach rozwiązania uwzględniają potrzeby różnych grup studentów: studiujących w trybie stacjonarnym (niepracujących i pracujących), studiujących drugi kierunek, kształcących się w ramach programów MISH, MOST, ERASMUS oraz osób z niepełnosprawnością. Do ogólnodostępnych form wsparcia dla studentów UAM należą m.in.:

- stypendia (MNiSW, Rektora dla najlepszego studenta, socjalne, zapomogi),
- Indywidualna Organizacja Studiów (IOS), wg *Regulaminu Studiów UAM*,
- Indywidualny Tok Studiów (ITS), wg *Regulaminu Studiów UAM*,
- urlopy dziekańskie,
- konkursy grantowe i programy stypendialne (np. „Diamentowy Grant”, Stypendium im. dra Jana Kulczyka, stypendia Santander Universidades, UAM BESTStudentGRANT).

Oprócz tego studenci i doktoranci UAM mają możliwość studiowania i odbywania praktyk w ramach programu Erasmus i Erasmus+. Osobą odpowiedzialną za wspieranie mobilności studentów jest instytutowa koordynatorka programu Erasmus, współpracująca ściśle z koordynatorem wydziałowym. Od 1996 roku semestralne lub dwusemestralne studia za granicą odbyło ponad 100 studentów etnologii, a kilkudziesięciu kolejnych wzięło udział w międzynarodowych szkołach letnich (zob. Załącznik I/5).

Formą służącą rozwojowi i doskonaleniu systemu wspierania oraz motywowania studentów WH są liczne inicjatywy promujące nowoczesną formę studiowania, czyli „naukę w działaniu”. Jej idea polega na łączeniu wiedzy, z kompetencjami społecznymi, kreatywnością i dbałością o przyjazną atmosferę, rozumianą jako jeden z warunków samodzielnego rozwoju. Warto tu wymienić udział studentów oraz doktorantów etnologii w konferencjach projakościowych, organizacji warsztatów, przygotowywaniu posterów (zob. <http://horyzonty.amu.edu.pl/>). Przykładem takiej inicjatywy są „Dni Jakości Kształcenia”. W II Dniu Jakości Kształcenia UAM (grudzień 2017), zorganizowanym pod hasłem *Uniwersytet dobrych praktyk. Przez współpracę i projekty do lepszego kształcenia*, na WH odbyły się prezentacje, dwie sesje plakatowe i dwa panele dyskusyjne, w których udział wzięli studenci i doktoranci etnologii oraz zaproszeni goście.

Ważnym i innowacyjnym elementem wydziałowego systemu wsparcia studentów jest także projekt „Humaniści-Profesjoniści”, w ramach programu POWER (zob. <http://power.amu.edu.pl/index.html>), oferujący m.in.:

- warsztaty rozwijające kompetencje interpersonalne i komunikacyjne,
- warsztaty rozwijające kompetencje w zakresie przedsiębiorczości,
- zajęcia praktyczne realizowane w formie projektowej, z udziałem pracodawców
- wizyty studyjne u pracodawców,
- warsztaty rozwijające kompetencje zawodowe,
- certyfikowane szkolenia prowadzące do uzyskania kwalifikacji w zakresie operatora dronów.

8.2. Monitorowanie systemu wsparcia i opieki

System opieki i wspierania studentów podlega stałej ocenie. Służą temu cyklicznie przeprowadzane badania ankietowe:

- ogólnouniwersytecka ankieta badania jakości kształcenia (miała już 9 edycji), w której studenci wyrażają swoje zdanie na temat różnych aspektów studiowania, w tym wsparcia opiekuna pracy dyplomowej, zaangażowania nauczycieli w pracę dydaktyczną, ich stosunku do studenta, możliwości uczestnictwa w badaniach naukowych, harmonogramu zajęć, wyposażenia sal, pracy dziekanatu; w badaniu tym studenci WH wysoko ocenili wsparcie nauczycieli akademickich, dziekanat i działalność Prodziekana ds. studenckich,
- ankieta ewaluująca poszczególne zajęcia nauczycieli akademickich (zarówno przez system USOS, jak i w postaci instytucyjnych ankiet papierowych),
- ankieta „Przyjazny Dziekanat”, przeprowadzana przez RSS i oceniająca pracę administracji,
- ankieta oceniająca pracę Biblioteki WH, w tym dostępność materiałów dydaktycznych.

Wyniki ankiet są szczegółowo analizowane przez WZOJK, służą diagnozie sytuacji i podejmowaniu działań naprawczych, czego wyrazem są coroczne Rekomendacje dotyczące działań doskonalących. Następnie rekomendacje te są wdrażane w IEiAK w postaci konkretnych działań, ewaluowane i opisywane w formie sprawozdań. Na tej podstawie WZZJK analizuje efekty wdrożenia konkretnych rozwiązań. Wyniki ankiet i rozmów ze studentami są brane pod uwagę przy doskonaleniu programów zajęć oraz organizacji procesu dydaktycznego.

Ponadto najbardziej aktywni studenci mają możliwość samorealizacji w pracach Samorządu Studenckiego, który prowadzi różne działania w zakresie inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych, projakościowych i rekreacyjnych. Parlament Samorządu Studenckiego na WH organizuje np. coroczne „Drzwi Otwarte” i „Dni Studenta WH” (3 edycje) oraz bierze udział w konkursie projakościowym Prorektora UAM ds. kształcenia na studenckie inicjatywy podnoszące jakość kształcenia i Targach Edukacyjnych.

8.3. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami

Szczególną uwagę na UAM przywiązuje się do opieki i wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Studenci z tej grupy korzystają z systemowo zaplanowanej opieki, koordynowanej na WH przez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych, współpracującego z Pełnomocnikiem Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami, Samodzielnym referentem ds. studentów z niepełnosprawnościami oraz Biurem UAM ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. Do licznych udogodnień przewidzianych przez UAM dla osób niepełnosprawnych należą: opieka osobistego asystenta, pomoc w dojeździe na uczelnię, sporządzanie notatek, wypożyczanie książek z Akademickiej Biblioteki Cyfrowej (ABC) - dla osób z wadą wzroku, uczestnictwo w zajęciach sportowych, w lektoratach z j. angielskiego - dla osób z dysfunkcją słuchu, konsultacji logopedycznych, psychologicznych (np. kontakt z Psychologicznym Konsultantem ds. Procesu Studiowania dla Studentów UAM – w przypadku osób mających kłopoty z uczeniem się, funkcjonowaniem w grupie, stresem egzaminacyjnym). UAM uwrażliwia przy tym pracowników na konieczność pogłębiania wiedzy na temat osób z niepełnosprawnością i innymi trudnościami, oferując zainteresowanym możliwość skorzystania z licznych kursów oraz publikacji, np. *Wskazówki dla wykładowców akademickich prowadzących zajęcia ze studentami niepełnosprawnymi*.

Istotne jest także przystosowanie infrastruktury. W budynku Collegium Historicum, w którym znajduje się IEiAK, ułatwienia dla osób niepełnosprawnych obejmują:

- podjazd przy głównym, północnym wejściu (w podjazd wyposażone jest również patio),
- 9 miejsc parkingowych przed budynkiem Wydziału,
- 3 windy,

- 8 toalet (2 na parterze, 2 na I piętrze i 3 na II piętrze) wyposażonych w system PPN (przycisk przywołania niepełnosprawnego połączony z portiernią),
- sale dydaktyczne z miejscami dla osób niepełnosprawnych i/lub ruchomymi pulpitemi
- aulę (1.71) z podjazdem dla wykładowcy i pętlą indukcyjną (pętla są także w salach: 1.44, 1.43, 2.122, 3.130).

8.4. Formy wspierania studentów w IEiAK

W IEiAK wspieranie studentów rozumiane jest przede wszystkim jako diagnozowanie ich potrzeb, oferowanie pomocy oraz informowanie o formach pomocy, a także motywowanie do aktywności i stwarzanie warunków do samodzielnego rozwoju (zob. Załącznik I/4). Podstawową formą wsparcia studentów są konsultacje podczas dyżurów pracowników, spotkania i kontakt mailowy z opiekunami roku oraz z opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Etnologów im. Bronisława Piłsudskiego.

IEiAK efektywnie wspomaga działalność naukową studentów, zarówno w wymiarze merytorycznym jak i finansowym, np. poprzez dofinansowywanie udziału w konferencjach, warsztatach i badaniach terenowych, konkursach grantowych czy publikacjach (materiały do wglądu podczas wizytacji). Do studentów adresowany jest także konkurs na najlepszy artykuł etnologiczny („ETNOartykuł”), publikowany w czasopiśmie „Lud” oraz konkurs na najlepszą pracę licencjacką.

W trosce o komfort studiowania IEiAK przeznaczył jedno ze swych pomieszczeń na pokój socjalny dla studentów, w którym znajduje się miejsce do pracy (komputer z drukarką) i wypoczynku. Do dyspozycji studentów jest także kuchnia wyposażoną w zlewozmywak, kuchenkę elektryczną i mikrofalową, czajnik oraz lodówkę, dzięki czemu studenci mają możliwość przygotowywania ciepłych napojów i posiłków.

Przedstawiciele studentów i doktorantów są pełnoprawnymi członkami Rady Instytutu i Rady Programowej. Studenci mogą także przedstawiać swoje opinie we wszystkich sprawach w ramach zainicjowanego w bieżącym roku akademickim otwartego forum „Hyde Park”, a także podczas codziennych kontaktów z pracownikami.

Sprawom przyszłości studentów są natomiast poświęcone cykliczne „Spotkania z absolwentami” studiów etnologicznych, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami i opowiadają o pracy w różnych zawodach. Od 2017 roku odbyły się 3 takie spotkania, planowane są kolejne (materiały do wglądu podczas wizytacji).

Wszystkie te formy wsparcia i działań projakościowych potwierdzają, że studenci stanowią ważną i integralną część społeczności IEiAK oraz aktywnie współkształtują życie uniwersyteckie.

9. PUBLICZNY DOSTĘP DO INFORMACJI O PROGRAMIE STUDIÓW, WARUNKACH JEGO REALIZACJI I OSIĄGANÝCH REZULTATACH

IEiAK przywiązuje duŹą wagę do jawności działań oraz dbałości o zapewnienie kandydatom na studia, studentom, doktorantom i pracownikom pełnej i rzetelnej informacji na temat: warunków rekrutacji na studia, efektów kształcenia i programów studiów (w tym sylabusów), organizacji procesu kształcenia (planów zajęć, zasad oceniania i zaliczania, dyplomowania), dostępności kadry naukowo-dydaktycznej oraz spraw studenckich (m.in. domów akademickich, stypendiów, indywidualizacji kształcenia oraz dostępnych form wsparcia naukowego i dydaktycznego, a także mobilności studentów i ich zrzeszania się).

Komplet na bieżąco aktualizowanych informacji na te tematy dostępny jest na stronie internetowej IEiAK: <http://etnologia.amu.edu.pl> oraz na stronie WH (<https://wydzial.historyczny.amu.edu.pl/>) i UAM (<https://amu.edu.pl/>).

Studenci etnologii mają również możliwość korzystania z instytucyjnych mediów społecznościowych (profile na FB, Instagramie oraz You Tube), na których zamieszczane są wszystkie bieżące i najważniejsze informacje wraz z linkami do odpowiednich stron i dokumentów. Obowiązkiem każdego studenta jest także regularne sprawdzanie systemu USOS i poczty studenckiej. Prócz tego ważną rolę pełnią tradycyjne, bezpośrednie sposoby przekazywania informacji, na przykład tablice ogłoszeń, ulotki i plakaty. Stałą praktyką są też osobiste kontakty z pracownikami w godzinach dyŹurów lub droga mailową.

W trosce o jak najbardziej przejrzystą i atrakcyjną formę komunikacji ze wszystkimi grupami odbiorców oraz aktualność dostępnych publicznie informacji, IEiAK podjął w zeszłym roku decyzję o zbudowaniu nowej strony internetowej – bardziej rozbudowanej, dwujęzycznej, estetycznej i lepszej technologicznie (responsywność). Strona ta jest obecnie kompletnym i stale uzupełnianym źródłem informacji o IEiAK i studiach etnologicznych.

10. POLITYKA JAKOŚCI, PROJEKTOWANIE, ZATWIERDZANIE, MONITOROWANIE, PRZEGLĄD I DOSKONALENIE PROGRAMU STUDIÓW

10.1. Nadzór nad kierunkiem studiów

IEiAK wdrażając wewnętrzny system kontroli jakości kształcenia, zapewnia stały nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. W tym celu Rada Instytutu powołała Radę Programową (RP) oraz Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (ZZJK), uwzględniając kompetencje osób wchodzących w skład obu gremiów. Zadaniem RP jest praca koncepcyjna na rzecz utrzymania wysokiego poziomu nauczania zgodnego z najważniejszymi trendami naukowo-badawczymi związanymi z uprawianiem antropologii i etnologii na świecie. W związku z tym RP IEiAK:

1. doradza, opiniuje i zatwierdza propozycje programu studiów oraz zmiany programowe;
2. cyklicznie, we współpracy z ZZJK, dokonuje przeglądu sylabusów nowych przedmiotów przewidzianych przez program studiów;
3. podejmuje konsultacje z kadrami pracowniczą w zakresie doraźnych i długofalowych inicjatyw projakościowych związanych z jak najlepszym wykorzystaniem możliwości programu nauczania w IEiAK np. wspieranie projektów badawczych, popularyzatorskich, doskonalących kompetencje miękkie studentów, przewidywanych przez efekty kształcenia dla kierunku, także we współpracy z podmiotami zewnętrznymi);
4. w ramach systematycznej współpracy z Zespołem Partnerów Strategicznych oraz z Zespołem ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz przedstawicielem IEiAK we WZOJK formułuje wszelkie wnioski służące optymalizacji nauczania;
5. uwzględnia przy tym głos studentów, reprezentowanych przez ich przedstawiciela w Radzie Instytutu IEiAK, szczególnie istotny przy projektowaniu, zmianach i zatwierdzaniu programu studiów.

10.2. Projektowanie, zmiany i zatwierdzanie programów studiów

Zadaniem grup odpowiedzialnych za jakość kształcenia na studiach etnologicznych, czyli RP, ZZJK, Zespołu Partnerów Strategicznych i reprezentanta IEiAK we WZOJK, jest skuteczna współpraca zapewniająca uwzględnianie najnowszych trendów naukowo-badawczych związanych z uprawianiem etnologii i antropologii na świecie oraz najnowszych tendencji dydaktyki szkoły wyższej. Drugim zadaniem jest dbałość o przełożenie ustaleń na proces dydaktyczny (na studiach I i II stopnia), przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb studentów, rynku pracy oraz misji uczelni. Realizacja zadań odbywa się w kolegialnym i demokratycznym trybie. RP koordynuje, przy współpracy z ZZJK, w porozumieniu z ZPS oraz z reprezentantem WZOJK, prace nad programami studiów i określa zakres ich działań merytorycznych. Wypracowane propozycje są dyskutowane na forum IEiAK w ramach zebrań z udziałem wszystkich pracowników oraz reprezentantów studentów i doktorantów. W dalszej kolejności propozycja finalna podlega ponownej ocenie przez RP, jest opiniowana przez ZZJK i Zespół Partnerów Strategicznych, a następnie przedkładana do akceptacji Radzie Instytutu oraz Radzie Wydziału Historycznego UAM.

10.3. Bieżące monitorowanie programów studiów

Zespoły odpowiadające za kontrolę jakości kształcenia w IEiAK podejmują systematyczny monitoring realizacji programu nauczania poprzez:

1. udział w rocznej ankietyzacji dotyczącej prawidłowego oszacowania punktów ECTS przypisanych do przedmiotów;
2. systematyczny udział w kolejnych edycjach badań ankietowych związanych z jakością kształcenia, realizacją przedmiotów na danym kierunku i programów studiów (na zlecenie WZOJK WH UAM oraz Radę ds. jakości Kształcenia UAM);
3. coroczne wdrażanie rekomendacji RJK i WZOJK WH UAM;

4. monitoring i ocenę prac dyplomowych.

Niezbędnym elementem dbałości o wysoką jakość nauczania jest racjonalne wykorzystywanie zasobów wiedzy z rocznych raportów WZOJK WH UAM, informacji płynących z konsultacji środowiskowych z Prodziekanem ds. dydaktycznych, z ZZJK WH UAM na kierunkach wydziałowych, z udziału w spotkaniach Zespołów ds. zapewnienia i oceny jakości kształcenia na WH, a także w konferencjach projakościowych i szkoleniach.

10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się

Utrzymanie wysokiego poziomu jakości kształcenia wymusza stałą wewnętrzną kontrolę sposobów oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów etnologii. W celu uzyskania zaliczenia przedmiotu prowadzący stosują następujące sposoby kontroli efektów nauczania:

- prace pisemne zaliczeniowe, np. eseje, opracowania naukowe, raporty z badań terenowych, testy, egzaminy ustne (z listą zagadnień i problemów),
- przygotowanie prezentacji wraz z wygłoszeniem referatu.

Śródsemestralne sposoby kontroli dotyczą głównie:

- pracy studenta na zajęciach z wcześniej zadaniem tekstem (uwzględnionym w sylabusie w bibliografii do przedmiotu), polegającej na krytycznej dyskusji,
- zastosowaniu metod aktywizujących kreatywne myślenie oraz współpracę w grupie, systematyczne konsultacje metodyczne podczas badań terenowych oraz monitorowanie nauki konstruowania dziennika badacza i innych form archiwizacji danych empirycznych.

Rozkład i stopień skomplikowania tych metod zależy od poziomu studiów: na I stopniu dominują metody pisemnej i ustnej pracy z tekstem oraz aktywizujące współpracę w grupie, a na II stopniu rozwijanie kompetencji samodzielnego myślenia, czemu służy metoda warsztatowa. W obu przypadkach najistotniejszą formą oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego jest przygotowanie prac dyplomowych: licencjackiej i magisterskiej, w ramach odpowiednio zaprojektowanych i prowadzonych seminariów.

Ocenie osiągalności efektów uczenia się sprzyja także wydziałowy system ich badania wśród studentów I i II stopnia studiów. System wdrożony został w roku akademickim 2017/2018. Wyniki tych badań podawane są do wiadomości na stronie projakościowej WH UAM (<http://horyzonty.amu.edu.pl/>) oraz dyskutowane podczas konferencji projakościowych, a rekomendacje płynące z tych dyskusji uwzględniane są w programowaniu studiów.

10.5. Wpływ interesariuszy w doskonaleniu programów studiów

Doskonalenie i realizacja programu studiów uzależniana jest od współpracy z przedstawicielami studentów kierunku w RI IEiAK, z aktywnie działającym Studenckim Kołem Naukowym Etnologów, z Samorządem Studenckim oraz interesariuszami zewnętrznymi (Partnerami Strategicznymi). Do doskonalenia programów przyczynia się m.in.:

- udział studentów w konferencjach naukowych w Polsce i zagranicą,
- współpraca ze społecznościami lokalnymi, w tym zróżnicowanymi kulturowo oraz instytucjami państwowymi, w czasie której przepracowywane są kwestie merytoryczne oraz umiejętności właściwe dla pracy antropologa,
- organizacja wydarzeń istotnych dla popularyzacji kierunku w regionie i poza jego granicami (wystawy, prelekcje, konferencje), zaangażowanie w rozwój klas antropologicznych przy IEiAK.

10.6. Wykorzystywanie ocen jakości kształcenia w doskonaleniu programów

W celu zapewnienia wysokiego poziomu jakości kształcenia na kierunku etnologia ZZJK przy akceptacji RP oraz RI IEiAK WH UAM wprowadził w życie następujące postanowienia uwzględniające oceny jakości kształcenia i zalecenia RJK, WZOJK WH UAM oraz sugestie ZPS:

- doskonalenie poziomu kształcenia oraz prac dyplomowych przez stworzenie studentom możliwości publikowania, m.in. w wiodącym w skali kraju periodyku etnologiczno-antropologicznym LUD (10 pkt), promocję przez udział w Konkursie na Najlepszą Pracę Dyplomową na kierunku etnologia,
- uzyskanie terminowej obrony prac dyplomowych, np. przez zorganizowanie Tygodnia Obron Prac Licencjackich (a w przyszłości także magisterskich), podkreślających etos studiowania;
- dostosowanie punktacji ECTS w ramach aktualnie wprowadzanych zmian programowych,
- podjęcie inicjatyw służących skutecznej rekrutacji, np. zawiązanie współpracy z Liceum Ogólnokształcącym w Koninie i opracowanie programu nauczania dla dwóch klas antropologicznych,
- rozwój pracowni audiowizualnej wspierającej umiejętności i kompetencje studentów etnologii.

CZĘŚĆ II. PERSPEKTYWY ROZWOJU KIERUNKU STUDIÓW

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Wysokie merytoryczne przygotowanie pracowników IEiAK. Skuteczność w pozyskiwaniu grantów. Międzynarodowa współpraca badawcza i obecność w gremiach opiniotwórczych oraz mediach. Ciekawy i różnorodny tematycznie program nauczania, także w języku angielskim, powiązany z umiędzynarodowieniem studentów oraz ich aktywizacją w działaniach grantowych, naukowych i popularyzatorskich. Bardzo dobre i nowoczesne warunki studiowania zapewniające integrację ze społecznością akademicką WH UAM.	Niedostateczna informacja dot. kariery zawodowej dla studentów II stopnia. Mało efektywny mechanizm promocji IEiAK. Brak spójnego wizerunku i reklamy.
Czynniki zewnętrzne	Współpraca z uczelniami zagranicznymi i krajowymi w ramach grantów. Współpraca z otoczeniem gospodarczo-społecznym oraz zespołem partnerów strategicznych. Zainteresowanie absolwentów współpracą z IEiAK. Współpraca z władzami lokalnymi Istnienie ważnych gremiów / grup opiniotwórczych, w których partycypują członkowie zespołu IEiAK.	Likwidacja dyscypliny mającej ugruntowaną i znaczącą pozycję zagranicą, a w Polsce ponad stuletnią historię rozwoju. Kolejne reformy szkolnictwa skutkujące biurokratyzacją uczelni, kryteria oceny awansów zawodowych oraz stale obniżany status humanistyki w Polsce. Sytuacja na rynku pracy: brak pewności zatrudnienia po studiach. Słabe finansowanie praktyk terenowych i wyjazdów studenckich. Brak przedmiotu antropologia w programach nauczania na poziomie średnim.

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia
(miejscowość)

CZĘŚĆ III. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	48	31
	II	17	17
	III	22	11
II stopnia	I	28	20
	II	19	10
Razem:		134	89

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018	48	12
	2017	60	14
	2016	56	14
II stopnia	2018	28	10
	2017	25	8
	2016	36	19
Razem:		253	77

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).

studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	1800 h
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	1790 h
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów	155 ECTS (86,1%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	71 ECTS (39,4%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	10 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych	180 h
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60 h

studia magisterskie (w języku polskim)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	810 h

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	750 h
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów	106 ECTS (88,3%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	78 ECTS (65%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	8 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych	60 h

studia magisterskie w języku angielskim specjalność CREOLE

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	570 h
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	105 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów	120 ECTS (100%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	35 ECTS (29,2%)

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

studia licencjackie

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Wprowadzenie do antropologii społeczno-kulturowej	Wykład	30	3
Antropologia wobec współczesności	Konwersatorium	30	3
Historia myśli antropologicznej	Wykład + Konwersatorium	60	6
Metody badań etnograficznych	Wykład + Ćwiczenia	60	6
Etnologia świata	Wykład	30	3
Współczesna myśl antropologiczna	Wykład + Konwersatorium	60	6
Polska myśl etnologiczna	Wykład	30	3
Etnografia Polski	Wykład	30	3
Antropologia etniczności	Wykład	30	3
Antropologia migracji	Wykład	30	3
Obserwacja etnograficzna	Ćwiczenia	30	4
Wywiad etnograficzny	Ćwiczenia	30	4
Antropologia pokrewieństwa i płci kulturowej	Wykład	30	3
Antropologia ekonomiczna	Wykład	30	3
Antropologia polityczna	Wykład	30	3
Proseminarium	Konwersatorium	30	5
Antropologia wizualna	Konwersatorium	30	3
Antropologia religii	Wykład	30	3
Analiza danych empirycznych	Ćwiczenia	30	3
Proseminarium licencjackie	Seminarium	30	5
Antropologia krytyczna i eksperymentalna	Wykład	30	4
Seminarium licencjackie	Seminarium	30	10
Praktyki zawodowe	Praktyki	180	10
Studia regionalne I-III	Konwersatorium	180	18
Badania terenowe I-II	Ćwiczenia terenowe	120	14
Kolokwia antropologiczne I-II	Konwersatorium	180	18
Wykłady monograficzne kierunkowe	Wykład	60	6
Razem:		1470 h	155 ECTS

Zajęcia niezwiązane z działalnością naukową w dyscyplinie

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Podstawy warsztatu naukowego I-II	Ćwiczenia	60	6
Podstawy socjologii	Wykład	30	3
Metodologia nauk społecznych z elementami logiki	Wykład	30	3
Podstawy filozofii	Wykład	30	3
Język obcy	Ćwiczenia	120	10
Wychowanie fizyczne	Ćwiczenia	60	0
Razem:		330 h	25 ECTS

studia magisterskie

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Współczesne nurty myśli antropologicznej	Wykład	30	5
Analiza kultury	Konwersatorium	30	5

Problemy antropologii tożsamości	Wykład	30	5
Analiza społeczna	Konwersatorium	30	5
Praktyki zawodowe	Praktyki	60	8
Seminarium magisterskie	Seminarium	120	20
Antropologia wybranych zjawisk kulturowych	Wykład	180	30
Warsztaty etnologiczne	Ćwiczenia	90	12
Zajęcia fakultatywne	Konwersatorium /Ćwiczenia	120	16
Razem:		690 h	106 ECTS

Zajęcia niezwiązane z działalnością naukową w dyscyplinie

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Teorie kultury	Wykład	30	5
Teorie społeczeństwa	Wykład	30	5
Język obcy	Ćwiczenia	60	4
Razem:		120 h	14 ECTS

studia magisterskie w języku angielskim, specjalność CREOLE

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Migration, Multiculturalism, Xenophobia and Racism in Europe	Wykład	30	5
Society and Culture in Postcommunist Poland	Wykład	30	5
Methods in Social Anthropology	Konwersatorium	30	5
Theory and Methods	Konwersatorium	30	5
Current Anthropological Theory	Wykład	30	5
CREOLE Thematic Module	Konwersatorium	180	30
Teaching Exchange	Konwersatorium	20	5
Intensive Programme	Ćwiczenia	40	10
Data Collection	Ćwiczenia terenowe	60	15
Writing of Master Thesis	Ćwiczenia	60	20
MA Seminar	Seminarium	60	15
Razem:		570 h	120 ECTS

Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Wszystkie zajęcia w ramach specjalności Cultural Differences and Transnational Processes (CREOLE) prowadzone są w języku angielskim (zob. Załącznik III/1). Część przedmiotów oferowana jest studentom w ramach programu AMU-PIE.